

Nepriklausoma LIETUVA Independent Lithuania

Už ištikimybę Kanadai!
For loyalty to Canada!

Už Lietuvos išlaisvinimą!
For liberation of Lithuania!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba.

Published by the Lithuanian League of Canada.

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Adresas: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal 32, P. Q. Canada.

Nr. 33 (229) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1951 m. RUGPJŪTIS-AUGUST 30 d.

PRICE 10 c. XI META!

Kas yra Lasvosios Europos Komitetas ir Lietuvių grupė

PASIKALBĖJIMAS SU LAISVOSIOS EUROPOS KOMITETO LIETUVIŲ GRUPĖSPIRMININKU
V. SIDZIKAUSKU

Norėdama supažindinti „Ne priklausomas L-vos“ skaitytojus su New Yorke įsikūrusiu Laisvosios Europos Komitetu, jo tikslais ir uždaviniais, o ypač su to Komiteto Lietuvių Grupės veikla bei užsimojimais, „NL“ redakcija kreipėsi į Lietuvių Grupės pirmininką p. V. Sidzikauską ir patiekė jam eilę klausimų, į kuriuos p. Sidzikauskas maloniai sutiko atsakyti.

— Kas yra tas Laisvosios Europos Komitetas ir kokia jo sudėtis? — buvo pirmas klausimas. P. V. Sidzikauskas atsakė:

— Rusų imperializmui pajungtas pasaulinis komunizmas, paglemžęs žymią Europos ir Azijos dalį, veda šaltai apskaičiuotą, bet totalinį, laisvojo pasaulio puolimą. Jis vartoja abu kovos ginklus — jėgos ir idėjų. Komunistinio puolimo atrėmimas turi būti taip pat totalinis, tie patys kovos ginklai — jėgos ir idėjų — turi būti pavartoti. Į tą kovą, kuri sudaro grėsmę visai vakarie tiškai civilizacijai, greta vyriausybės turi įsijungti ir visuomenė. Išorinė to įsijungimo išraiška Jungtinės Amerikos Valstybės ir yra Laisvosios Europos Komitetas. Jis yra privati organizacija amerikiečių, kuriuos jungia (a) ištikimymas, kad laisvė yra nedaloma, ir (b) pozityvi akcijos programa prieš komunistinį pavergimą. Komitetas susikūrė 1949 metų birželio mėnesį New Yorke. Jo tarybos pirmininkas yra Joseph C. Grew, buvęs JAV ambasadorius Japonijoje, vice-pirmininkas — De Witt C. Poole, buvęs diplomatas ir profesorius; Vykdomojo Komiteto prezidentas yra C. D. Jackson, vice - prezidentas — Frederic R. Dolbeare. Laisvosios Europos Komiteto narių tarpe matome tokius asmenis, kaip generolas Dwight E. Eisenhower, gen. Lucius D. Clay, buv. ambasadoriai Francis Biddle ir Arthur Bliss Lane, buv. karo sekretoriai Robert P. Patterson, ir visą eilę kitų žymių amerikiečių.

— Koki yra Laisvosios Europos Komiteto kenkretūs tikslai ir uždaviniai?

— Pats Komitetas juos taip nusako: „Sovietų Rusijai sulaužius savo iškilmingus pasižadėjimus, 90 milijonų europiečių Vidurio ir Rytų Europoje vėlka šiandien bolševikių baudžiamą. Komitetas yra įsitikinęs, kad kol tokia padėtis tęsis, pastovi taika bus negalima. Mūsų pačių laisvė yra pastatyta į pavojų kai kiti yra pavergti. Visi amerikiečiai turi dalyvauti kovoje, kuri nu-

leis, kokios rūšies pasaulyje mūsų vaikai ir mūsų vaikų vaikai turės gyventi“. Teikdamas didelę reikšmę idėjų jėgai, Komitetas siekia sukurti stiprų psichologinį frontą, išnaudoti komunistinės diktatūros silpnąsias vietas ir pakirsti raudonų

jų režimų moralę ir autoritetą nelaisvėn patekusiose valstybėse. Savo talkininkais jis kviečia laisvėje gyvenančius pavergtųjų tautų politikus ir visuomenės veikėjus. „Mirtis, kalnimai ir kankinimai“ — sa ko Komitetas — „nutildė demokratinius vadus tuose kraš-

(žiūr. 2 puslapį).

VIENAS GRAŽIŲJŲ LIETUVOS VAIZDŲ

Kada išsiplės Trečiasis Pasaulinis karas?

DERYBOS KOREJOJE NUTRŪKO. SPARČIAI RUOS IAMASI KARUI. JAPONIJA AMERIKAI DUOS KARO BAZES. TITO IR UŽ LIETUVĄ PASISAKĖ. RUSIJOS KRAŠTUOSE NERAMU.

Derybos Korejoje nutrūko. Kaip dabar matyti, jos buvo atnaujintos komunistų propagandos tikslais. Kai tik tai jos buvo atnaujintos, jau iškart buvo matyti, kad jos nieko gera neduos, nes komunistai iš pirmos dienos pradėjo įsiskirti visokių priekabių. Sufabrikuo užpuolimus, apkaltino JTO ir nutraukė derybas. Matyt, per derybų laiką atsėdė su griuvusį fontą ir pasiruošę pul ti.

Iš anksto jau buvo matyti, kad

Maskva neleis Kinijai susitarti dėl taikos.

Maskva džiaugiasi užsiundžiusi Kiniją ant Amerikos, kaip ji antrame kare buvo užsiundžiusi Vokietiją ant vakarų valstybių. Todėl apie taiką kalbos nėra.

Dabar vyksta didžiulės lenk tynės, kas geriau ir greičiau pasirodys Trečiam Pasauliniam karui. Visos žinios iš anapus gerai leidinės uždangos rodo, kad ten Maskva neįsivengiamas, tai ir šioje pusėje vyksta dideli pasiruošimai. Be ko kita, Amerika susitarė su Japonija dėl karo bazių. Pati Japonija gaus sąlygas pasiruošti gintis nuo Rusijos imperializmo.

JAV su Australija ir N. Zelandija sudaro Pacifiko pakto užuomazgą. Vykdomi manev

represijos, nukreiptos prieš Lenkijos, Rumunijos, Bulgarijos ir kitų socialistų žmones.

Tos „vadų“ kalbos ir represijos buvo tiek nežmoniškos, kad net Tito pasisakė prieš Molotovo užsiuolimus ir Lietuvai nurodė, kaip nežmoniškai per sekiojamos tautos pavyzdį.

Žinoma, ir vakarai nesnaudžia. Kadangi yra visiškai aišku, kad Trečiasis pasaulinis karas neišvengiamas, tai ir šioje pusėje vyksta dideli pasiruošimai. Be ko kita, Amerika susitarė su Japonija dėl karo bazių. Pati Japonija gaus sąlygas pasiruošti gintis nuo Rusijos imperializmo.

JAV su Australija ir N. Zelandija sudaro Pacifiko pakto užuomazgą. Vykdomi manev

Vajus „N. L.“ būstinei

217. Pundžiuvienė Salomėja, Toronto 10,—

218. Pundžius Alfonsas, Toronto 10,—

(hlj). Pp. Pundžiams, kurie jau

rai, treniruojamasi. Vis intensingiai pradeda dirbti karo pramonė. Amerikos pagalbos veikimas eina sustiprinimo tempais.

Tuo tarpu

Irano konflikta, komunistai provokuoja

kuriuo tikisi pasinaudoti. Ne be jų rankos ir Egiptas šiaurės pusių prieš Did. Britaniją. Idomu, kad šioje akcijoje kraštutinių nacionalistų talkininkais yra... komunistai. Komunistai kursto nacionalistus, o šie jau veikia beatodairiškai, kas išeina komunistų naudai.

Vienas dalykas jau aiškėja. JTO jėgos bombardavo Korejos Rašino uostą, kuris yra 20 mylių nuo Rusijos sienos. Šią „opiją“ vietą pirmą kartą bombardavo MacArthuras, savavališkai, ir už tai dalinai turėjo būti atstatytas. Dabar jau ir Ridgeway bombardavo. Kadangi tas uostas yra kaip ir Rusijos priedangoje, tai jame buvo sutelktos didelės karinės atsargos, kurios nuo bombardavimo stipriai nukentėjo. Daroma išvada, kad JTO jėgos Korejoje pradeda laisviau veikti, o tas jau veda prie karo išsiplėtimo.

Žodžiu, iš kurios pusės bepažiūrėsi, iš tos slinktis tikrai į karą.

POLITINIS VEIDRODIS

pagal
naujausį NEWSWEEK periskopą
— Rašo Br. Aušrotas —

Tolimųjų rytų kryptys

Tokio stebėtojai yra tikri, kad Japonijos tautinis policijos rezervas yra armija, tik be šio vardo. Ji šiuo metu turi, gal, 150.000 vyrų, vietoje oficialių-

75.000. Tarp ko kita, apie

5.000 buvusių Japonijos karininkų buvę išbraukti iš „valymo sąrašų“, kas reiškia, kad TPR bus ir toliau didinamas.

JAV karinė vadovybė yra rimčiausiai susirūpinusi dėl Hainano salos esančios pietinėje Kinijoje, kurią sovietai pavertę savo nardlaivių baze.

Pavydi taikos sutarties.

Italija, kai Japonijos sutarties pasirašymas jau visai artu, nepaprastai spaudžia, kad būtų peržiūrėta jos taikos sutartis. Dėl pasikeitusių politinių aplinkybių Japonija dabar gauna žymiai lengvesnę taikos sutartį, negu kad 1947 m. buvo pasirašyta su Italija. Vašingtonas į Italijos reikalą žiūri gana simpatyškai, tik nežino, kaip čia būtų galima padėti.

Britų rinkimų atidėjimas?

Nors Londone dar tebevyrauja nuomonė, kad rinkimai būtų įvykdyti šį rudenį, tačiau kai kurie ženkliai rodo, kad min. pirm. Attlee šį bandymą noris nukelti į sekančią vasarą. Šiuo metu kabinetas renigia kai kurias įstatymus, kuriuos greitai turės svarstyti parlamentas. Rudens rinkimų numatymas, šių naujų įstatymų ruošimą atidėtų vėlesniam laikui.

Medvilnės perteklius.

Pietiečiai Kongreso atstovai negali įtikinti Gynybos ministerijos gamybos vadovybės, kad iš jų būtų nupirktas 2.000.000 kėpų medvilnės perteklius. Tuo būdu medvilnės augintojai turės padėti ir sandėlius savo medvilnės, paimdami tam reikalingas valdžios paskolas, nors ir dabra kainos yra taip žemos, kad prilygsta paskolų lygiui. Šių metų milžiniškas 17.266.000 kėpų derlius bus didesnis 7.000.000 vieneto už praėjusių metų derlių.

Silpnėja santykiai.

Yra žymiai atšalę santykiai tarp Demokratų Partijos vado vybės ir organizuotojo darbo atstovų. Atrodo, kad nebus jungtinės AFL-CIO vadovybės, kuri pravestų 1952 metų rinkiminę kompaniją. Jie jaučiasi piktai įgelti už tai, kad aklaai rėmė demokratų 1952 metų kandidatus.

Lygiai AFL automatiškai nerems dabartinės vyriausybės kandidatų. Priežastis: esą politinei akcijai AFL iš savo narių prašysianti ne 2.00 dol., bet tik 1 dol.

Princesė Elzbieta

neturės sapudos konferencijų nei Kanadoje, nei Vašingtone savo vizito metu. Ji susitiks su spauda vieno priėmimo metu Vašingtone, bet nebus leista niekam ją klausinėti.

MIRĖ GABRYS PARŠAITIS

Šveicarijoje mirė Juozas Paršaitis, slapyvardė Gabrys. Gabrys buvo dinamiška ir užsispyrusiai veikli asmenybė, tiksliai nenusivokusi takto ir saiko klausimuose. Gabrys pats leido spaudos dalykus, tačiau pats juos klastodamas; suredavo V. Kudirkos raštus. Buvo turtingas ir turėjo nuosavybių Šveicarijoje ir Lietuvoje. Karo metais tarnavo slapto agentu priešingoms pusėms, ku-

bet rūpinosi, nors ir savotiškai, Lietuva. Ir šiuo laikotarpiu jis vaidino gausingą organizaciją ir save kišo į Lietuvos prezidentus. Tuo tikslu turėjo daug gyvenime pasitaiko. Tai gi: apie mirusius arba teisybę, kai arba nieko.

PROF. J. KAMINSKAS UŽSUKS KANADON

Lėktuvu iš tremties.

P. Prapuoleniui pasidariusi Darbo Federacijos lyderiu, visi pradeda suprasti, jam buvusi ne vieta Lietuvių Aktyvistų Fronte, todėl kai kas viešai stebisi, kodėl jis dabar iškėlė klausimą, kad LAF būtų priimtas į Vliką. Bet šalia LAF yra dar du pretendentai į Vliko narius: Maž. Lietuvos rezistencija ir Lietuvos Rezistencinė Santarvė. Kaip šis klausimas bus išspręstas, pažiūrės ateitis.

Min. K. Škirpai išsiuntinėjus Laikinosios Vyriausybės (rusų - vok. karui prasidėjus)

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. America \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15 Pajėkojimų kaina .. \$ 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Ar tikyba mus turi skirti?

ANSAS LYMANTAS

Motto: „Mus lietuvius iš kitų turi skirti katalikų tikėjimas ir lietuviškieji papročiai“.

(Dr. Šapoka „Tėviškės Žiburiai“ nr. 31—32).

Tikros demokratinės valstybės santvarkoje piliečiams garantuojamos konfesinės laisvės ir konfesijų tolerancija. Tokį svarbų punktą pabrėžia visos politinės partijos, kurios atmeta diktatūrą. Tokių valstybių piliečiai nerūšiuojami dėl savo religinių įsitikinimų ir pirmiausia ar antraeilūs žmonės. Visiems suteikiamos lygios teisės kaip ir lygios pareigos.

Labai nustebau, paskaitęs „Tėviškės Žiburiose“. Dr. Šapoka pareiškimą, duotą II-jo Kanados Lietuvių Katalikų Suvažiavimo metu, kad mus, lietuvius, iš kitų turi skirti ne tik mūsų papročiai, bet ir katalikų tikėjimas. Toks pareiškimas yra svarus ne tik suvažiavimo atstovams, atvykusiems koordinuoti katalikiškųjų organizacijų veiklą bei nustatyti tolimesnes darbo gaires, bet ir dau geliiu mūsų tautiečių, kurie yra nekatalikai ir priklauso kitoms tikyboms.

Nekalbėsiu Lietuvos reformų, baptistų ar kitų konfesijų vardu. Aš manau, kad šios konfesijos reaguos kitų vietoj ir tokių pareiškimą. Man tik idomu, kokia mano padėtis, kaip mažlietuvio ir protestanto. Pagal Dr. Šapokos pareiškimą reikia suprasti, kad ne tik dalis Didž. Lietuvos, bet ir visi Maž. Lietuvos žmonės yra ne lietuviai, atseit, ir aš ne-lietuvius. Kodėl? Mane, tiesa, skiria iš kitų lietuviškieji papročiai, lietuviškas išauklėjimas ir meilė lietuviškiui mano tėvynei, bet aš nekatalikas.

Esant tokiai padėčiai, randu reikalinga panagrinėti, kiek tokie ir panašūs pareiškimai visų lietuvių interesams šindien yra naudingi? Aš skaitau juos svariais klausimais, Nukelta į 3-čią puslapį.

Kanados Lietuvių Centro Tarybos nariui ir „Nepriklausomos Lietuvos“ bendradarbiui

JONUI MEILUCIUI ir

solistei BIRUTEI ŽAGANAVICIUTEI,

sukūrusiems lietuviškos šeimos židinį, laimingo ir našaus gyvenimo linki

KLCT ir „NL“.

P. BIRUTĘ ŽAGANAVICIUTĘ

ir

P. JONĄ MEILUTĮ

sukūrusius gražią lietuvišką šeimą, sveikina
Jadvyga ir Pranas Baltuoniai.

P-lę REGINĄ GEŠNERYTĘ ir p. ANTANĄ MIŠKINĮ,
sukūrusius šeimos židinį, širdingai sveikina ir linki gėd
raus gyvenimo.

London, Ont.

Dragūnevičių šeima.

P-lę BIRUTĘ ŽAGANAVICIUTĘ

ir

p-ną JONĄ MEILUTĮ

sveikiname sukūrusius lietuvišką šeimą ir linkim gra-
žiausių metų.

Jennie Kriaučiūnaitė ir Juozas Miller.
Ketė Paužėnaitė ir Juozas Porojus.

P. J. KAVALIAUSKAITĘ

ir B. SRIUBIŠKĮ,

sukūrusius šeimos židinį, daug laimės linki

Jadvyga ir Pranas Baltuoniai.

Kas yra Lasvosios Europos Komitetas

ir Lietuvių grupė

(Atkelta iš pirmo psl.)

tuose. Tačiau keli jų šimtai paspruko, kad galėtų tęsti tremtyje savo kovą dėl laisvės. Jie ir kiti tremtiniai, naujai atvykusieji ir senieji, yra mūsų natūralūs sąjungininkai dabartinėje krizėje. Komitetas turi išsibrėžti dvi veiklos programas: vieną, nukreiptą tiesiogiai į pavergtuosius kraštus, — yra tai Laisvosios Europos Radijas, kuris duoda galimybę egziliams veiksmams palaikyti nuolatinių ryšių su savo kraštais, palaikyti juose gyvą laisvės viltį, gaivinti ir stiprinti jėgas, kurios dirba galutiniam išsilaisvinimui; antrą, kurios veikimo plotas yra laisvasis pasaulis ir kurios tikslas yra išlaikyti gyvą ir pajėgų pavergtųjų valstybių politinį ir intelektualinį potencialą egzilių, paruošti tų valstybių atstatymo planus ir asmenis, kurie turės tą atstatymą vykdyti. Tuo būdu Laisvosios Europos Komiteto veikla konkrečiai reiškiasi per 1. Laisvosios Europos Radiją, 2. Intelektualinį bendradarbiavimą, sukoncentruotą Vidurio Europos Studijų Centre (Mid-European Studies Center), kuris atlieka studijų, dokumentacijos ir planavimo darbus, 3. Amerikietiškus kontaktus (American Contacts), kitais žodžiais tariant, suorganizavimą paskaitų ir pranešimų, per kuriuos pavergtųjų tautų atstovai turi galimybę supažindinti amerikiečius su bolševikiškos priespauda ir patys susipažinti su šiuo krašte vyraujančiomis nuotakomis, 4. Tautinės Tarybos ir Grupės, kaip priemonę bendradarbiavimo su pavergtųjų tautų atstovais ir galimybę derinti jų savo kraštų laisvinimo veiklą; „tos Grupės“ — sako Komitetas — „yra simboliai vilties ir padėjimo milijonams dabar kenčiančiųjų bolševikinę priespaudą Europoje“.

— Kas yra Lietuvių Grupė? Jos sudėtis, tikslai, uždaviniai? — Iš pradžių Laisvosios Europos Komiteto veikla apėmė tik Čekoslovakiją, Bulgariją, Vengriją, Lenkiją ir Rumuniją. Vėliau ji buvo išplėsta į Albaniją, o nuo šių metų birželio 1 d. ir į Lietuvą, Latviją ir Estiją. Baltijos valstybių įjungimas į Laisvosios

Europos Komiteto veiklos orbitą yra rimtas ir mums labai reikšmingas posūkis Jungtinių Amerikos Valstybių politikoje. Kadangi Baltijos valstybės tebeturė Washingtono oficialiai pripažintas ir veikiančias diplomatinės atstovybes, tai jų organai pasivadino ne Tautinėmis Tarybomis, kaip kad sakysim vengrų ar čekoslovakų, o Patariamomis Grupėmis, kas yra ne visai tikslus angliškų pavadinimo „Consultative Panel“ vertimas, tačiau jų statusas ir funkcijos yra lygiai tokios pat, kaip ir tautinių tarybų. Lietuvių Grupė yra sudaryta iš Lietuvos įgalioto ministerio Washingtono patiektų kandidatų, atsižvelgiant į mūsų tautos politinį, įvairiaspalvumą. Jos sudėtinė įeina asmens priklausomoms paskutiniame demokratinėje Lietuvos Seime atstovautoms politinėms partijoms Didžiosios Lietuvos ir Klaipėdos krašto. Tačiau formaliai Grupės nariai nėra savo partijų atstovai ir nėra joms subordinuoti. Lietuvių Grupę sudaro šie asmenys: V. Sidzikauskas — pirmininkas, dr. A. Trimakas — sek., K. Bielinis — išd. ir J. Audėnas, dr. B. Nemickas, M. Tolišius, P. Vainauskas ir V. Vaitekūnas — nariai. Grupė yra nepriklausomas savarankis politinis organas, harmoningai bendradarbiaujantis su Lietuvos valstybės pasiuntiniu, su Vliku ir su Amerikos Lietuvių Taryba. Pagrindinis jos uždavinys ir tikslas — Lietuvos išlaisvinimas.

— Artimesnieji Lietuvių Grupės tikslai ir uždaviniai?

— Paruošti studiją apie padėtį Sovietų Rusijos okupuotose ir susovietintose Lietuvoje; suorganizuoti transliacijas lietuvių kalba per Laisvosios Europos radiją, nustatyti jų transliacijų programą ir pobūdį ir parinkti tam darbu žmones; parinkti žmones Vidurio Europos Studijų Centro darbams; surinkti duomenis apie šiuo krašte esančius atvykusius iš tremties studentus ir parinkti kandidatus stipendijoms gauti (jos bus duodamos tik tiems studentams, kurie

žmogaus gyvybės pabrangimą. Amerikiečių ekonomistai, kurie viską yra įpratę matuoti pinigine kaina ir karų kainojų padarė būdingų išskaičiavimų.

Šiandien Amerika apsiginklavimui išleidžia 74 bilionus dolerių, bet tai dar tik maždaug trečdalis to, ką ji išleisčių eventuales karo atveju. Kiekviena atveju naujas karas žymiai brangiau atseitų už, prieš jį buvusįjį. Prieš du šimtmečius dar nebuvo tokios tautos, kuri būtų pajėgusi išleisti ginklavimuisi 10 proc. daugau tosumos, kurią ji išleidžia savo mitybai. Šiuo metu Amerika tikisi, kad ji per vienerius metus gali išleisti ginklavimosi reikalamis dar 7 bilionais dolerių daugiau, negu ji išleidžia mitybai.

Progresuoja ir karinė technika. Julijanas Cezario laikais vieno kareivio užmušimas kare vidutiniškai atsiejo 75 centus. Pirmajame Pasauliniame kare kaina buvo 21 tūkstantis dolerių, o antrajame jau 75 tūkstančiai. Ir ta kaina nuolat kyla.

Kyla ir karo kaina. Ar šandien kas nors ir mūsų išvaizduoja, ką tai reiškia tie 74 bilionai dolerių, kuriuos Amerika išleidžia kasmet — karo pasirengimui?

Pagal Herodoto apskaičiavimą, pastatyti Cheopso piramidę reikėjo 100.000 vergų 20 metų triūso. Skaičiuojant dvyliką valandų dienų ir septynias dienas savaitę gausi 8,7 bilionai darbo valandų. Pagal dabartinį Jungtinių Valstybių užsibrėžimą numatoma kasmet ginklavimuisi su eikvoti darbo energijos lygios penkioms Cheopso piramidėms!

ŽMOGAUS GYVYBĖS KAINA KYLA.

Žmonijos kultūra ir civilizacija gigantišku šuoliu žengia į priekį. Jeigu kas tuo abejotų, kriterijų galėtų paimti

yra tvirtai nusistatę grįžti į išlaisvintą Lietuvą); sekti Laisvosios Europos universiteto Strasbūre kūrimąsi ir daboti, kad nebūtų apeiti lietuvių interesus; organizuoti, talkoje su kitų suinteresuotų europinių kraštų egziliu organais, tarptautinę politinę ir diplomatinę akciją prieš masines deportacijas iš okupuotos Lietuvos ir prieš Sovietų vykdomą ten fizinį ir moralinį genocidą; veikliai dalyvauti visų Sovietų pavergtųjų kraštų egziliu organų veikloje ir tarptautinėje antikomunistinėje akcijoje, ir tt., ir tt. Cia noriu tik pridurti, kad Strasbūre kuria mojo Laisvosios Europos universiteto paskirtis bus užpildyti spraga, kuri susidarė laisvėn pasprukusiems pavergtųjų kraštų akademiniams jauniui esant atskirtam nuo savų

— Ar yra kokie ryšiai su Kanados lietuviais ir, bendrai, ar jie galimi, o jei galimi, tai būtent — koki?

— Lietuvių grupės uždaviniai.

JUOKDARIAI...

Piramidžių istorija.

Mizara „Laisvėje“ rašo: „Tibetas oficialiai įstoja į Kinijos Liaudies Respubliką. Tarp kitų viešųjų darbų, pradedama tiesimas pro Tibetą kelio, — kelio, vingiuojančio pro milžiniškus kalnus ir klonis. Neuzilgo Tibetas nebus „nežinoma žemė“.

Kelias, žinoma, reikalingas dalykas. Tikslai klausimas, kaip tie šimtas tūkstančių žmonių dirba, kokioms sąlygoms ir kokia kaina bus pastatytas tas kelias, na ir fabrikai, jeigu jie bus tikrai pastatyti, kaip rašo Mizara.

Mizara, jeigu jis tikrai nuosirdus, o ne paprikas komunistas, jis turi painformuoti savo skaitytojus, kad propaganda reikia skirti nuo tikrovės.

Egipto piramidėmis ir šandien domisi turistai, o istorikai sako, kad tos piramidės nevertos to darbo, to vargo ir tų mirčių, kurias Egipto žmonės, (karalių priversti jų didybei išskirti), yra sudėję kaip neprasmingas aukas. Su Stalino kanalais ir mariomis ties Maskva yra dar prasciau. Bet ir Stalino kanalus istorija vertins, kaip ir Egipto piramides. Tai, kad ir Tibeto kelias nebūtų Egipto faraonų piramide arba Rusijos diktatoriaus Stalino kanalu. O kad dėl to kelio Tibetas tikrai nepasidarys žinomiesniu kraštu, tai Mizara geriau žino, negu jo skaitytojai. Dabar ir be kelių galima pasiekti anksčiau nepasiekiamus kraštus, bet tikrai... ne už geležinės uždangos.

Nereikalingi užtikrinimai.

Didelis komunistų „galvočius“ Jonikas „Vilny“ rašo:

„Jei šie žodžiai pasiektų poną Vaclovą, užtikrinčiau jį: Šventa teisybė, Vilnius yra ir pasiliks Lietuvos sostinė. Jame kuo gražiausiai sugyvena lietuviai, žydai, lenkai, rusai ir baltgdžiai. Ir niekam nei galvon neateina mintis pakeisti status quo“.

Perdaug galvočiškai Jonikas teigia. Kas žinoma ir be Joniko, tai yra tiesa, kad Vilnius buvo ir bus Lietuvos sostinė. Bet tik tai ne Joniko ir ne komunistų dėka.

Jonikas ar nežino, o greičiausia nuduoda nieko nežinąs, kad pirmosios sovietinės okupacijos metais, 1940 — 1941 Lietuvos sostinė formaliai buvo paliktas Kaunas ir „prezidentas“ Paleckis negalėjo pervaziuoti į Vilnių. Kodėl?

Pasirodo, lenkai buvo prašę draugą Staliną, kad jis čiu darytų kriminalinius nusikaltimus Lietuvos sostinės i kaltimus? Vilnių ir nesudarytų fakto, jog Lietuvos sostinė Vilnius. Ir klausiti: ar kriminaliniai nusikaltimai yra tikrai vieningelė komunistų „dorybė“?

(j) Tikslai antros okupacijos me

niai yra toki dideli, kad ji galės juos atlikti tik visų lietuvių, visvien kur jie būtų, talinama ir remiama. Kokiomis formomis tas bendradarbiavimas galės reikštis, paaiškės, kai grupės darbas bus įstojęs į pastovesnes vėžes ir kai bus paaiškėjusios visos darbo aplinkybės. Be JAV gyvenančių lietuvių ir anapus vandenyno tebedirbančių Lietuvos išlaisvinimo darbą veiksmų, mūsų dėmesys, pirmoje eilėje, bus kreipiamas į Kanados lietuvių, geografiškai mums artimiausius. Konkrečiau tuo klausimu galėsiu pakalbėti tik kiek vėliau.

Baigdamas noriu pabrėžti, kad sudarius sąlygas susikurti Laisvosios Europos Komiteto Lietuvių Grupei didžioji Amerikos demokratija sudarė retas sąlygas ir bėdon patekusiai mūsų tautai dirbti savo krašto laisvinimo ir savo tautinio potencialo išlaikymo darbą. To, kaip aš šiomis dienomis pareiškiau Laisvosios Europos Vykdomojo komiteto prezidentui p. C. D. Jacksonui, lietuvių tauta niekuomet nepamirš.

J. K.

tu, kada jau per akis negalima buvo mulkinti lietuvių, Stalinas sutiko, kad Paleckis persikeltų į Vilnių.

Ir ar gali okupantams rūpėti lietuvių ir Lietuvos reikalai? Jie gi težiūri tik tai, kaip geriau padaryti okupacinį biznį.

Bimba nori stoti akademijon...

Bimba vaiva, kad Miltarinė je Akademijoje nesą nė vieno nei darbininko, nei fermerio sūnaus...

Bimba neatviras ir nepasako, kad ne darbininko arba fermerio sūnaus, bet — komunis to.

Tiktai labai reikia suabejoti ir dėl to, nes komunistai moka užsikonspiruoti. Jis tikslai vaiva, kad, gal, permažai ten tokių yra patekę.

Na, Bimba nori akademijos,

— labai galimas dalykas, kad ir jis pats galės patekti į akademiją, kaip yra patekę jau keli jo draugai...

Kriminalistų garbintojai.

Amerikos lietuvis komunistas girdytojas J. Kaškaučius už abortų darymą ir su tuo susijusią mirtį yra nuteistas kalinėti 15 metų ir dabar sėdi kalėjime. Kadangi nusikaltimai įrodyti, tai tiek tikslai galima būtų apie šį nepataisomą kriminalistą pasakyti, jog nusikaltimas yra kriminalinis ir kad tenka apgailestauti, kad žmogus tokius nusikaltimus darė. Bet komunistai to nežiūri. Jeigu jau komunistas, tai jis visokių nusikaltimų gali daryti, gali moteris žudyti, gali daryti ir kitus nusikaltimus, — bet vis vien jis geriausias žmogus. Štai „Vilnyje“ L. Pruseika apie tą nepataisomą kriminalistą (nes jau ne pirmą kartą jis baudžiamas už kriminalinius nusikaltimus) rašo, kaip apie kokį didvyrį:

„Daug kas teiraujasi apie D-rą J. Kaškaučių. Daktaro brolis Tadas, gyvenąs Newark, N. J., tankiai atklanko Dr. Kaškaučių kalėjime.“

Tadas sako: „Sveikas, atrodo gražiai. Kol kas jis dar neturi kalėjime jokių pareigų, tad daug skaito ir rašo. Gal būt žiemą jam teks mokytojauti, kai bus suorganizuotos klases“.

Dr. Kaškaučius randasi Rahway kalėjime, arti Elizabeth, okupacijos metais, 1940 — N. J.

To dar betruko, kad kriminalistas mokytojautų. Ko gi jis mokys? Gal, kaip abortus daryti? Ar, gal, mokys neklausyti, kaip ir jis neklausio, kaip ir jis neklausio, draudžian valstybės įstatymų, draudžiančių daryti kriminalinius nusikaltimus? Taigi, reikia L. Pruseiką pa klausiti: ar kriminaliniai nusikaltimai yra tikrai vieningelė komunistų „dorybė“?

Mandrappypkis.

AR TIKYBA MUS TURI SKIRTI?

Atkelta iš 2 pusl.

„... Tam (susijungimui) įvykstant pas mus Mažoje Lietuvoje priešai sukėlė daugybę bauginimo, būsia mūsų broliai Didžioje Lietuvoje mūs tikybos dalykų nepatenkins ir kliūčių darys, kadangi jie yra daugiau katalikų tikėjimo. Mes Lietuviai Mažosios Lietuvos, esam daugiau evangelikų tikybos ir norim tvirtai prie savo bažnyčios papročių bei Dievo tarnavimo pasilikti ir tvirtai tikim, kad mūsų broliai Didž. Lietuvoje, kitokio tikybos išpažinimo esantieji, mums ne kokių kliūčių nedarys...“ (Ištrauka iš V-sios Valstybės Tarybos Sesijos stenogramos).

Kaip matyti, religinis klausimas prieš susijungiant, mažlietuviams sudarė kiek baimės, kad jų atstovai Valstybės Tarybos Sesijoje, kaip vėliau matysime, skyrė net didesnę savo kalbos dalį.

Specialiai mažlietuvių atstovams pagerbti subuvime broliai didžlietuvių šiltai atsiliepė apie mažlietuvių ir juos drąsino. Štai aukšto Lietuvos dvasiško, Žemaičių Vyskupo Pranciškaus Karevičiaus, kalba:

„Lankydamas savo vyskupių bažnyčias, ragindamas žmones prie krikščioniško gyvenimo, sykiu kviečiau juos į kultūros darbą. Kaip pavyzdį rodžiau Mažosios Lietuvos brolius, tuomet iš anapus kardo. Jeigu sakiau, tenai gražūs trobesiai, geri keliai, grįsti ir medžiais apsodinti takai, ar manote, kad tai viskas saivai atsirado? — Juk vis tai tik pačių vietinių žmonių, gyventojų triūso, darbštumo vaisius. Didžios Lietuvos žmonės galės arčiau prisiziūrėti, pažinti ir karščiau pasekti Mažosios Lietuvos tvarką, kultūrą, darbštumą“.

Gražiai atsiliepė ir kun. Kruvičius, dabartinis VLIKO Pirmininkas. Štai jo žodžiai:

Ted Allan antradieniais 8 val. ryto kalba per CBC radijo apie įdomius dalykus.

Istorinių dokumentų ir faktų konstatavimas.

Sukiliminės vyriausybės genezė

6. LAF Vado patikėtinius būtu galima prilyginti štabo kūriniams, jei LAF būtų buvusi grynai kariška organizacija; ji buvo kovotojiška, bet vistiek dar ne kariška, o civilinė. Iš suminėtu asmenų trys buvo nesnio amžiaus — buvę Lietuvos valstybės vyrai, ministrai; kiti trys — jaunesni. Iš vyresniųjų buvo tikėtasi įnašų į bendrą darbą jų patyrimo visuomeninėje veikloje ir sprendžiant painesnius politinius klausimus prasme; iš jaunesniųjų — iniciatyvos ir dinamikos organizacijai išvystant bei paruošiant lemiamam žygiui. Šitaip sudarytoji LAF vadovaujančioji grandis funkcionavo palyginant neblogo: susirinkdavo ben tikrą per savaitę ir galėdavome aptarti visus klausimus, imtinais slapčiausias, be rizikos, jog paslaptys gali būti išnešiotos, kaip tatau pasitaiko kada konspiratyvinės organizacijos vadovybė sudaroma iš atstovų nuo partijų, ypač jei jos yra skaitlingos ir persiurbusios savitarpinėmis nesantaikomis...

„... Klausant kalbų Valstybės Atstovybės ir Mažosios Lietuvos žmonių, ir sekant visą jos gyvenimą, jauti kažin kokią juose ypatingą dvasią, kurios pas mus sunku pastebėti. Toji dvasia, tai galinga krikščionybės dvasia, jie ją myli, ją persiėmę, ją grindžia savo mintis ir darbus. Tokia krikščionybės dvasia gali klestėti ten, kur tikra dora išgyvenus, kur gyvenimo purvai nėra įsisunkę. Ji — tai nekaltos šiaudinės pastogės žiedas. Tokia dvasia, inėša į mūsų valstybinį gyvenimą, daug turės nulemti ir naują gyvenimo orą sudaryti. Tai svarbi dovana...“

Malonu tai ir šiandien skaityti. Lietuviai mus mažlietuvių tuokart nelaikė kitais, o tik lietuviais. Niekas, išskyrus susijungimo priešininkus, mums neaiškino, kad lietuviai turi skirtis iš kitų katalikų. Kas liečia mažlietuvių, tai šiaurinės Maž. Lietuvos dalies — Klaipėdos krašto gyventojai ištikrųjų galėjo tokiais žadais pasidžiaugti. Mūsų priešininkai teigė, kad tik Klaipėdos krašto religinio kompaktinio vieneto dėka, mes nebuvome „katalikiniai“. Kaip ten ir bebūtų, krašto gyventojai naudojosi visiška religijos laisve, ką su padėka norėtumėte ypatingai pagręžti.

Kitaip jau reikalai pradėjo vystytis tremtyje. Ten pradėjo reikštis tam tikri neigiamumai religinės tolerancijos atžvilgiu, kurie iškildavo po panašius pareiškimų, kaip Dr. Šapokos. Kokie tie neigiamumai buvo, gerai žino stovyklos gyvenimą pažįstantieji. Visų neišimamų faktų išskėlimas nedaug garbės mums atnešė, ne bent jau aplinkybių būtime prispirti tai padaryti. Todėl aš tik noriu pasisakyti prieš tikybinės intolerancijos tęsimą.

Atsižvelgiant į Dr. Šapokos pareiškimą, pirmiausia norėčiau paliesti kelius diskutuotinus klausimus. Anot jo ne-nutausta tie, kurie išsiskiria iš kitų kuo nors specifiniu, pav., angliškai kalbą airiai — katalikybė, žydai — savo papročiai ir Mozės religija.

Kas šiandien paabejotų, kad žydai gali nutausti? Man rodos jis gali pasidaryti kanadiečiu ar amerikonu, jis gali užmiršti savo tėvų kalbą, jis gali pakeisti savo pavardę, pamesti savo papročius ar net krikščioniu pasidaryti, bet vistiek jis liks kas buvęs — žydai. Ar gali šiandien nutausti kinai, japonai, arabai? Ar mes turime visų pirma pažinti jų tikybą ir papročius, kad galėtume

spřesti, kokios jie tautybės, Atrodo, kad ne, nes daugelio jų išorę pasako, kokios jie tautos. Tokie žmonės, nors kartais ir künü bei siela siektų nutautinti ar susiliejo su kitais, turi, net prieš jų norą, pasilikti prie savo tautybės.

Į klausimą ar religija, šiuo atveju — katalikybė, mus gali apsaugoti nuo nutautimo, reikėtų taip pat kritiškai pažvelgti. Aš manau, kad religija gali padėti apsaugoti nuo nutautimo, tik esant tam tikroms aplinkybėms. Jei pav., lietuviams katalikams tektų būti krašte, kur, sakysime, vien protestantų tikybos žmonės gyvena, aišku, kad jie ne tik savo papročiais, bet ir religija išsiskirtų iš kitų. Tokiu atveju jie tampriai burtųsi aplink savo lietuviškus susikūrusius lietuviškuosius organus. Bet ar ilgainiui religija apsaugotų juos nuo nutautimo, neišdrįščiau pasakyti. Kaip pavyzdį iš gyvenimo praktikos galima paimti ir Lietuvos vokiečius — protestantus. Nors juos ir rido savi papročiai, kalba ir tikyba, bet jų jaunimas, baigęs lietuviškas gimnazijas ir universitetą, pradėjo persiimti lietuvišką dvasią ir nutausti. Praėjus me tu laikotarpiui, jie būtų taip pat nutautę, kaip nutauto dailis Lietuvos rusų ir lenkų.

Dar sunkiau prieš nutautimą atsispirti, kur vienos tikybos žmonės susilieja su tos pačios tikybos, nors ir kitos tautybės, žmonėmis. Nežiūrint, kad dar egzistuoja tautybės ir papročių skirtumai, jų jau nvaržo svarbus varžtis — tikyba. Vadinas, vienas prieš nutautimą veikias faktorius atpuola. Tokį ištautimo procesą bent mes mažlietuvių gavome patirti.

CBC kvartetas: M. Solway — pirmasis smuikas, vedėjas; J. Romanov — viola; M. Adeney — čelio; J. Groob — antras smuikas.

zacijos — (negali būti suminėtas, nes žu "Geležinės uždangos"); Finansų — inž. E. Galvanaukas; 4) Prekybos — Dr. A. Danta; 5) Pramonės — pulk. inž. Ambraziejus; 6) Žemės ūkio — Dr. P. Karvelis; 7) Darbo — Dr. Pr. Ancevičius; 8) Teisingumo — Dr. M. Brakas; 9) Administracijos — prokuror. K. Žalkauskas; 10) Užsienio Lietuvių — adv. Rap. Skipitis; 11) Kultūros — red. Alantas; 12) Dorovingumo — kun. prof. St. Yla; 13) Susisiekimo — inž. V. Augustaitis; 14) Krašto Apsaugos — generalas Raštikis; 15) Politikos — Dr. T. Dirmeikis; 16) Moterų — Dr. Karvelienė; 17) Propagandos — redakt. Br. Rala; 18) Jaunuomenės — Dr. J. Jurkūnas; 19) Ryšiams su kraštu — ats. majoras St. Puodžius; 20) Saugumo — ats. kapitonas J. Dženkaitis.

Komisijų pirmininkai buvo apjungti į didesnę kolektyvinę organą ir drauge su LTF vadovaujančiąja grandimi sudarė provizorinę LAF Tarybą. Ji būdavo sukviečiama kartkartėmis, kada kildavo koks principinės reikšmės raba ypatinės svarbos klausimas.

Kai dėl LTF narių susirinkimų, tai jie būdavo daromi labai retai. Šitaip buvo elgiama si iš priežasties ypatingų sąlygų, kuriomis LAF branduoliui teko anuomet Berlyne veikti,

Nenoriu mūsų brolių katalikų šiuo savo išvedžiojimu pažeminti. Gal jie, dėka katalikybės, ištikrųjų atsparesni prieš nutautimą kaip kiti. Gal aš, kaip protestantas, ir negaliu taip susivokti ir permatyti kas dedasi pas katalikus. Man tik iš laikraščių teko sužinoti apie lietuvių katalikų nusiskundimus, sąryšyje su nutautimu. Teko išgirsti, kad net Amerikos lietuviškų katalikiškų mokyklų mokytojai veda švelnią nutautinimo akciją prieš naujai atvykusį lietuvišką jaunimą ir pan. Taip pat savo išvedžiojimais nenoriu pasakyti, kad reikia sudėti rankas ir pasiduoti likimui. Aš taip pat pripažįstu, kad tikyba yra svarbus faktorius prieš nutautimą. Tačiau nebūčiau tos nuomonės, kad vien religija, kokia ji ir būtų, gali garantuoti mums nenutautimą. Bent mes lietuviai protestantai, kurie taip pat pasižymime kuo specifiniu — protestantizmu ir kurie taip pat kovojame prieš mūsų žmonių nutautimą svetimųjų tarpe, neišdrįstume pasakyti, kad protestantizmas kultūringame krašte ilgainiui gali mus nuo nutautimo apsaugoti.

Kaip jau minėjau, šie klausimai yra diskutuoti ir apie juos galima turėti įvairių nuomonių. Tat patiekus kitus, priešingai įrodančius faktus, gali mano, kaip protestanto, nuomonė būti sukritikuota. Tačiau aš visiškai nesutinku su pareiškimais ir skaitau savo religinių ir patriotinių jausmų užgavimu, jei man duodama suprasti, kad tik tokios tikybos pilietis gali būti lietuvis.

Aš nei vienu žodžiu nenoriu užgauti Didž. Lietuvos lietuvių kataliko jausmų. Nagrinėjant tikybinius klausimus, to

niekad neužtenka pabrėžti. Aš žinau, kad viskas, kas surista su katalikyste, lietuviui katalikui yra ir bus šventa. Tat niekas šiandien negali išdrįsti tą jo iš savo tėvų paveldėtą dvasios turtą atimti ar dėl to jį pažeminti. O juk ir mes, nekatalikai, laikomės to, ką mums mūsų tėvai davė ir liepė neišsivadėti, be garbės laikiyti. Juk ir mes šiandien veikiame ir prašome Aukščiausiojo išlaisvinti mūsų visų tėvynę. Tai ar mes turime skirtis?

Niekad neužmiršiu gražaus prelado Krupavičiaus pasakymo vieno posėdžio metu: „Mes tikybos klausimo nepažįstame. Kai ateina sekmadienis, aš einu į savo bažnyčią, o Mariškė (mažlietuvė, prelado šeimininkė) eina garbinti Dievo į savo bažnyčią“. Ištikrųjų, tai gražu; kitaip, rodos, ir būti negali.

Tat šiandien aš klausiu, kodėl yra duoti tokie mus skiria pareiškimai ir jais nuteikiami kiti? Kažin, ar neužsigautų lietuviai katalikai, jei jie, būdami mūsų padėtyje, turėtų išgirsti pareiškimą, kad lietuvių nuo kitų turi skirti protestantizmas?

Jau stovykliniame gyvenime kai kas iš tautiečių pateko į vargą — buvo išmesti iš stovyklų — vien dėl to, kad buvo išgalėjusi tezė, jog tik katalikybė skiria lietuvius iš kitų. Nejaugi kitų tikybų žmonės Lietuvai yra tiek žalos padarę, kad šiandien galvojama nuo jų atsiskirti ar išskirti? Rodos turėjome ir nekatalikų rašytojų, aušrininkų, karvedžių, diplomatų ir kitų, kurių vardai dar ir dabar lietuviuose su pagarba prisimenami. Norėtumėte tik kukliai priminti, kad ir Maž. Lietuvos žmonės, protestantai, savo laiką yra padėję Lietuvai ir savo broliui katalikui.

Pažvelkime ir į dabartinius sunkius laikus. Kiek katalikų dvasiškių žuvo ir šiandien dar kenčia. O ir Lietuvos Protestantų bažnyčia proporcingai turi savo aukų. Šiandien tėvynėje lietuviai katalikai slapčiai turi rinktis savo dar likusiose bažnyčiose, kai mažlietuvių ir kitų tikybų žmonės tą patį daro. Nemanau, kad jie ir dabar veikty skiriančiai. Jie turbūt glaudžiau negu kada nors tarp savęs bendradarbiauja ir vienas kitą palaiko.

Įdomu, kas Dr. Šapoką paskatino skiepyti tikybinių intoleranciją? Ką tuo norėtumėte siekti? Nejaugi nualintai ir iš

naikintai Lietuvai nebebus reikalingi visi jos žmonės ir nebebus brangus kiekvienas lietuvis, jei duodama švelniai suprasti, kad nekatalikai iš lietuvių tarpo išskiriami? Daleiskime, kad katalikai ir yra geresni lietuviai, tai ar jiems verta atstumti tuos, kurie taip pat norėtų būti gerais lietuviais, nors ir neišsivadėdami savo tėvų tikėjimo?

Šiuos svarius mūsų tikybinių sugyvenimo klausimus iškėliau ne pigiam savo piktumui ar kartumui išlieti, bet stenčiausi įtikinti, kad dėl tikybos mes, lietuviai, neprivalome skirtis, ar dėl to būti išskiriami. Labai apgailestaučiau, jei mano išvedžiojimai ne ta prasme būtų suprasti.

Baigiant norėčiau pacituoti dar vieną ištrauką iš mažlietuvių Jurgio Streckio kalbos, pasakytos V-toje Valstybės Tarybos Sesijoje:

„... Abieji norim būti geri krikščionys — viena giminė — viena kalba, — todėl pas mus nesantaikos sėkla neturi rasti nė dirvos; bet jei kur kėsintųsi nesantaikos sėkla savo galvą pakelti ir busiančiam sutikimui kenkti, tada visų mūsų pareiga bus ją amžinai mirčiai paduoti, jei ramumas ir taika viešpatuotų. Abieji turtingi meilėje, ir rishai josios ryšiais keliausime savo gyvasties keliais, papildyti lūkesnių tvirtumais, pagražinti neišsėmiamos meilės apstumais ir apstingti visur josios gėlių žydėjimui, kurie savo gardžiu atgaivinančiu ir linksminančiu kvapu mums busiančios gyvybės keilione palengvins, mes jausimės laimingi, būsim dševobaimingi ir jamui dėkingi...“

Ansas Lymanitas.

Pat. Joudry gabiai per CBC radijo tinklą pasireiškianti aktorė.

liam tikslui siekti, kuris irgi nebuvo nei paprastas, nei lengvai įvykdomas. Jo atsiekus, kaip jau buvo suminėta, būtų buvęs sušauktas Lietuvoje LAF Didysis Kongresas kaip aukščiausias organas galutinam LAF organizacijos įstatų ir ideologinės programos nustatymui. Atitinkami tam rašyti projektai jau buvo paruošti. Organizacijos srityje buvo siekiama suderinti vieningo vadovavimo principą su demokratijos reikalavimais; būtent tuo būdu, kad buvo patikrintos sąlygos LAF nariams, pasižymėjusiems kovoje už Lietuvos nepriklausomybę, iškilti į organizacijos ir jos padalinių efektyvių vadus ir kad, iš kitos pusės, jie buvo greta jierarchinės disciplinos, subordnuojami pačių LAF narių demokratišku būdu išsirenkamų organų kontrolei. Kai dėl LAF ideologinės programos, tai čia paduodamas jos projekto pilnas tekstas:

LIETUVIŲ AKTYVISTŲ FRONTO PROGRAMA

Naujam gyvenimui ir naujai kūrybai atbundačios Lietuvos Tautos akyvaizdoje, prie Tautos Didvyrių ir Kankinių, savo krauju pašventusių laisvės atgavimą, kaip Lietuvos Aktyvistų Frontas, pasiryžęs budėti dėl lietuvių tautos gyvybinių teisių ir vykdyti ge-

riausiųjų tautos sūnų paliktą jį kraujo testamentą, šią istorinės lemties valandą skelbia:

1. Fronto Pobūdis.

1. LAF yra visų veikliųjų lietuvių tautinis ir politinis sąjūdis, ryžtingai ir drausmingai vadovaujamas vienos valios.

2. LAF pagrindiniais savo uždaviniais laiko:

a) prikelti Lietuvą naujam valstybiniam gyvenimui, lemti krašto pertvarkymą naujais pagrindais, ugdyti organizuotą lietuvių tautos valią, ją reikšti ir vykdyti;

b) gerbti, ugdyti ir ginti kilniausius lietuvių tautos papročius; palaikyti jos aukštąs moralines vertybes; saugoti jos rasinį tyrumą ir išlaikyti jos istorinę garbę;

c) gilinti tautinę kultūrą ir stiprinti amžinąjį lietuviškumą; vykdyti visose srityse paspartintą kūrybą; išvystyti greitą pažangą lietuvių tautos ir žmonių labui.

Daugiau bus.

ANTANAS RŪKAS

KELI ŽODŽIAI APIE „BUBULIO IR DUNDULIO“
AUTORIŲ.

renančia akių vėsūma po tankiais antakiais, jo ironiškas lūpas, nesyki prasiveriančias šmaikščiam kritikos žodžiui. Tai Rūkas administratorius (Meno Reikalų Valdybos teatro inspektorius, „Moksleivių Varpų“, „Varpo“ redaktorius, teatro recenzentas). Antri prismsienat jį aktorium „Vaidilos“ teatre — „Marianos kapryzų“ Ottavio, senyvu džentelmenu „Gatvės vaikė“ arba tragišku tėvu, taip jo dvasiai svetimuos „Indranuos“.

Pagaliau daugias žinom jo pavardę ir permatomas slapyvardes, kaip veiklios dinamiškos asmenybės pasireiškusių įvairiuose kultūrinio darbo baruose per paskutiniuosius mūsų nepriklausomo gyvenimo dešimtmečius.

Amerikos kontinente pelny jasi didelę pagarbą vadinamieji „self-made men“. Tai žmonės, kilę iš žemo luomo, bet per atkaklumą ir sumanumą prasimušę į žymesnius pareigūnus bei respektuotą socialinę padėtį. Deja, beveik be išimties tas „self-made men“ titulas taikomas piliečiams, sugebėjusiems užsitikrinti sau tvirtą materialinę bei finansinę poziciją, parodžiusiam savo išmintingumą, sąlytumėm įsisūnyti Mamona.

Mūsų šie „SMM“ yra tie pilkų artojių vaikai, kurie nebedami nei kiek nemažesnių materialinių sunkumų, išėjo be lėšų įeiti į mokslo ir kelių į kultūros lobynus ir save. Todėl visi natūralu, jei mes aptiksim kurioj nors mūsų menininko I. R. O., U. N. R. R' ai ar kitiems paibeliams neįtikėto anketoj buvus jį „liaudies liktorium“, valdininku - buhalteriu, žurnalistu, rašytoju. Tai lyg gairės nužymintios jo palaiptišką išsivadavimą iš materialinės netikrumos ir atsidėjimą savo tikram pašaukimui. Rasit „Posmų“ autorius karčiai nusišypsos šioj vietoje, nes visa tai praeitis ir, deja, gyvenimas susiraužė taip, kad kovą reikia pradėti vėl iš naujo.

Jam priminsiu jo studijas — tą gražiausią kiekvieno mūsų gyvenimo laikotarpį. Ar jis gailisi metų romantišką po a. a. profesoriaus N. Dubo mirties, kada „importuotieji“ profesoriai atvežė mums savo erudiciją, bet užmiršo bagazinę kūrinių entuziazmą, duosnų norą apdovanoti mus prancūzų per šimtmečius sukratum kultūrinėm gėrybėm. Ne, tada Rūkas pasuko drąsiai kituri įeiti į savę ir tas posūkis atnešė mums „Bubulį ir Dundulį“.

Antano Rūko vardas ir asmenybė yra neabejotinai daugumai pažįstami. Vieni prisimenat jo aukštą kaktą su šiu-

A. Rūko kelias į teatrą ir dramaturgiją yra savotiškai idomus ir charakteringas. Manau daug nepameluosius tvirtindamas, jog A. R. susidomėjo teatru maždaug po „Jaunojo Teatro“ išėjimo viešumon. 1936-8 m. matome Rūką B. Sruogos teatro seminarno „senųjų vilkų“ tarpe. Kada 1937 m. imta veikti universitete Akademinio Teatro Studija, vadovaujama a. a. Algirdo Jakševičiaus, tarp pirmųjų aktorių - kursantų sėdi ir žurnalistas - poetas „Posmų“ autorius, A. Rūkas. Teatro seminaras buvo įsigijęs anuo metu universitete svarų vardą. Jin buvo sugužėję daugumoj vyresnio kurso studentai, gerokai išmuštinti referatų rašyme ir dialektikos mene. Lai kvi bėgant ši savotiška broliaj emė kelti visuomenę, o ypač teatralų tarpe, gerokai pasibaisėjimą savo spektaklių kritika ir smagiom recenzijomis. Kiekvienu atveju ji anaipol neatrodė juokinga. Susikūrimas, tačiau, A. T. Studijos, kurios tikslas buvo paruošti išlavintą, kultūringą aktorių ir įgyvendinti praktiko naujų teatro kelių įieškojimus. atrodė daugiam studentų nerimtas. „Et, ugnį ryja ir štu-kas provija“ būdavo nusišypsoma užsiminis apie ATS kursantus. Bet A. R. visvien kas antra diena kopia sau ramiai i VDU, 4-to aukšto palėpę, kur drauge su keliais mariadegiais junkliais daro etudus, repetuoja.

„Akademinio Teatro Studijai“ nebuvo lemta išaugti i universiteto teatrą, i tikrai naudingą Lietuvai studentų sambūrį - korporaciją. Hum. M. Fakulteto perkėlimas i Vilnių, bolševikinė okupacija, pagaliau Alg. Jakševičiaus staigj mirtis — visa tai buvo „grumstų dūžiais ant jo kars-to“. Tačiau idėja nežuvo. „A. T. S.“ susikūrimas buvo rimtu argumentu ginčuos su Fakulteto vadovybe įvedimui teatrologijos i dėstomų dalykų reguliavimą. Pagaliau, tame pat bolševikmety, Studija, tarsi atgaivinama Vilnių, išplėstais pagrindais ir nors veikus pusmetį laiko, sugeba sudaryti sąlygas naujo prieauglio atrankai i Vilniaus Valst. Teatrą (J. Čepaitis, D. Kubertavičiūtė). Kiti jos nariai (J. Blekaitis, A. Rūkas, V. Adomėnas) istoję i Vilniaus „Vaidilos“ teatrą ir savo darbu bei entuziazmu išjudino jį iš mėgėjiškumo vėžių. B. d.

— Metropolitan opera liepos 3 d. Lewison stadione pastatė J. Strauss'o operetę „Šikš nosparnis“. Operetės populiarumas, garsūs dainininkai ir gražus oras sutraukė 19.000 klausytojų.

studijuodavo kiniečių kalbą. Jis mokėsi jos, kad galėtų susikalbėti su šio krašto kiniečiais jų gimtąja kalba, o Annė padarydavo tūkstantį ir vieną dalyką, kuriems šiaip neradavo laiko. Tos dienos sujungdavo juos daug arčiau; jie visuomet turėdavo daug apie ką kalbėti, ir kada jie būdavo užimti savo atskirais dalykais, jie turėdavo pasitenkinimą, vidiniai jausdami vienas kito artumą. Jie buvo nuostabiai surišti. Dėtingos dienos, uždarydamos juos tarp Bungalovo sienų, davė jiems pastumti, lyg jie būtų vienas kūnas pasaulyje.

Prie progos, dėl įvairumo, jie nueidavo i Port Wallace, bet Annė visada trokšdavo sugrįžti namo. Ji būdavo ten nerami. Ji jausdavo, kad nė vienas tų žmonių nemėgdavo Albano. Tai buvo labai paprasti žmonės, vidutinės klasės prieivairių, ir daugelis jų buvo siaurai protaujantieji ir blogų papročių. Nuo to laiko, kai jie geresnę savo gyvenimo dalį pramiestiečiai ir bukapročiai, neturintieji jokių intelektualinių interesų, kurie darė jai ir Albanui gyvenimą tokį pilną ir leisdavo kontakte su jais, Annė emė apmaudas, kad jie buvo tokie nedraugiški Albano atžvilgiu. Jis buvo visuomet labai lipšnus su jais, bet ji, žinojo, kad jie piktam išnaudojo jo nuoširdumą. Jie sakė jį esant garbėtroška. Kada jis būdavo linksmas, jie sakydavo — jis puikauja; kada jis šposaudavo, jie manė jį juokiantis jų sąskaiton.

Vieną kartą jie sustoję Gubernatūros name, ir ponija Hannay, gubernatoriaus žmona, kuri mėgo Annę, papasakojo jai visa tai. Gal net paties gubernatoriaus ji buvo paskatinta prasitarti apie tai Annei.

„Jūs žinote, mano brangioji, labai gaila, kad jūsų vyras nemėgina labiau suartėti su žmonėmis. Jis yra labai protingas; kaip jūs manote, ar nebūtų geriau, jei jis neparodytų kitiems, kad jis tai aiškiai supranta? Mano vyras kaip tik vakar pasakė: žinoma, aš žinau, kad Albanas Torelis yra protingiausias jaunas žmogus tarnyboje, bet savo elgesiu jis atstumia mane nuo savęs, kaip niekas kitas. Aš esu gubernatorius, bet kada jis kalba su manim, jis visada duoda su- prasti, kad žiūri i mane, kaip i nelemtą kvailį“.

Blogiausia, kad Annė žinojo, kokios žemos nuomonės buvo Albanas apie gubernatorių.

KULTŪRINĖ KRONIKA

HABSBURGŲ RINKINIO MENO PARODA

Toronto Meno Galerijoje atidaryta vėta pamatyti reta paroda. Įstatyta yra Habsburgų meno kolekcija, atvežta iš Austrijos. Habsburgų valdovų dinastija, istorijoje pagarsėjo dideliu pamėgimu rinkti vertingus meno ir dailės kūrinius. Karališkoji giminė išminė. Jos per šimtmečius įsigyti neįkainuojami menolobiai perėjo i Austrijos vyriausybės rankas. Anksčiau tą meno kūrinių rinkinį buvo galima pamatyti tik Valstybiniame Muziejuje Vienoje. Aneksavęs Austriją, Hitleris išsivežė valstybines meno brangenybes i Vokietiją. Po paskutinio karo JAV kariuomenė jas rado paslėptas druskos kasyklose. Jos buvo gražintos Austrijos valdžiai, kuri jas vėliau paskolino išstatymui parodose 5 JAV miestuose ir Toronte, Kanadoje.

Ta vienintelė tos rūšies kolekcija susideda iš tapybos, skulptūros, kilimų, papuošalų, indų, ginklų, ir kitų didelių meninės ir istorinės vertės turinių kūrinių. Juose atsispindi ne tik tragiškas Habsburgų dinastijos likimas, bet ir visos Europos istorijos dalis. Ekspozitų tarpe matyti Diugr, Rubens, Rembrandt, Van Dyck, Titian, Cellini, Bertoldi ir kitų kūrinių originalai. Lankytojas gali matyti 2680 karatų sveriantį pasaulio didžiausį emeraldą, Paryžiaus gyventojų Napoleono mažam sūnui padovanotą auksinį lošį, Vermeer'o paveikslą „Menininkas savo studijoje“, už kurį Hitleris, besivaržydamas su Goeringu, buvo sumokėjęs apie 2 milijonus dol.

Kolekcija oficialiai įkainuota 80 milijonų dol. Ji buvo pergabenta per Atlantą karo laive. Šalia Toronto Meno Galerijos darbuotojų, ir iš Austrijos su paroda atvykusių pareigūnų, ją dieną naktį saugo 14 Toronto miesto ginkluotų policininkų. Tiesa, kolekcijoje pasigendamas šventosios Romos Imperijos insignijų. Jų Austrija saugumo sumetimais nesutiko paskolinti.

Parodą aplankyti vėta kiekvienam. Meno mylėtojas turi tikrą dvasinę puotą, matydamas pačius originalus, kuriais jis iki šiol buvo grožėjėsis tik reprodukcijose. Meno galerija yra Dundas St. W gatvėje, netoli University Avenue ir yra atidaryta darbo dienomis nuo 10 val. ryto iki 5.30 po pietų; šventadieniais nuo 1.30 iki 5.30 po pietų; ir antradiadi, ketvirtadieniais, penktadieniais nuo 8 val. iki 10.30 val. vak. Paroda uždaroma rugsėjo 16 d. Atidarymo dieną, sekmadienį, rugpjūčio 5

d., tūkstančiai žmonių Galerijos sode laukė eilės patekti i vidų. Jonas J. Juškaitis.

DĖMESIO LIETUVIAMS MENININKAMS

Plečiant Free Europe pagalbą pavergtomis tautomis, sudaromas Komitetas Menininkams Padėti. Kol kas projektuojama paroda, duoti jiems progos parodyti savo darbus. F. E. Komitetas apmoka transportą. Europoje esančių darbų bus priimti Paryžiuje. Ekspedicijos firma, kuriai tas bus pavesta, bus nurodyta vėliau. Komitetas apmoka sales, sudaro reklama, apmoka apdraudą (bet be rėmų). Bus mėginta per Parodą ekspozitatus perduoti, kad menininkams padėti. Tą viską planuos ir vykdys Menininkų Komitetas, sudarytas po vieną narį iš kiekvienos tautos (11), plus 1 asmuo jau dirbąs tą darbą nuo F. E. Vėliau ta Meno Taryba gal iškels ir kitokių sumanymų: gal bendrą meno mokyklą. Visais šiais reikalais prašoma rašyti adresu: Consulate of Lithuania, 41 West 82nd St., New York 24, N.Y. USA.

AUSTRALIJOJE ATIDARYTAS INSTITUTAS

Balandžio 29 d. Melbourne pradėjo savo gyvavimo raidą L. K. F. Karaliaus Mindaugo vardo institutas. Instituto direktorium prof. P. V. Raulinaitis savo atidarymo žodyje pareiškė, kad nuo šios dienos institutas įkūnytas tikrovėje ir pradeda savo veiklą.

S. VELBASIO STUDIJA PRADĖJO DARBĄ

Baletų studija, vadovaujama Simo Velbasio, po atostogų vėl pradėjo savo darbą. Pamokos vyksta 3436 S. Litanica Av. ir būna pirmadieniais ir penktadieniais. Priimami ir nauji mokiniai, ypač pagaidaujami berniukai.

Tenka pasidžiaugti, kad Baletų Studija, 45.00 dol. auka parėmė Vokietijoje veikiančią Diepholzo Lietuvių gimnaziją.

OPERAI PAGRINDAS YRA

Grupė lietuvių muzikų, su St. Kalvaičiu, senu čikagiečiu P. Sarpalium, A. Paukščiu ir A. Jakavičium bei B. Andriuškevičium priešaky, sukūrė naują, mums taip trūkstamą ir reikalingą meninį vienietą — salioninį koncertinį orkestrą. Orkestras rugsėjo mėn. 30 d. pasirodys viešai savo pirmuoju koncertu, kuriame dalyvaus mūsų žymesni solistai.

Vėliau orkestras numato parodyti baletų, operos ar operetės spektaklius, kurių, gal būt, tik dėl orkestro trūkumo ir ne

galima buvo suorganizuoti, nes rodo, vokalistų netrūktų. Būsime koncerte visi solistai dainuos orkestrui palydint.

Orkestrą sudaro 10 asmenų, tačiau koncerto dienai jis padidės iki 15 asmenų. Muzikantai pasirinko meno vadovu pianistą St. Kalvaitį, bendru vadovu P. Sarpaliu ir administratorium — A. Mironą.

MENININKŲ VAKARAS SAO PAULO.

Liepos 14 d. Mokoje buvo suruoštas pirmas Menininkų klubo vakaras. Rengėjų buvo norma duoti tam tikrą antspalvį, kuris parodytu, kad čia menininkų vakaras. Už tat jo programon buvo stengiamasi įtraukti visų sričių talentai. Dailininkas A. Kairys skoningai papuošė sceną, rašytoja K. Pažeraitė skaitė iš savo kūrybos, p. M. Vinkšnaitienė deklamavo savo poeziją, o dainininkai: V. Laurinaitis, J. Jotkaitis ir K. Ambrazavičius dainavo.

Buvo pakviesti iš teatro Municipal baleto mokiniai, jų tarpe dalyvavo ir Rūta Bagdonaitė parodyti gražaus šokio bei plastinio meno.

Žmonių buvo prisirinkusi pilnutėlė Mokos salė. Siėnų tvarkė A. &ibas.

Gautas pelnas apie 7000 kruzeirų skiriamas lietuvių dailininkų ir tautodailės parodos surengimui.

MELBOURNO LIETUVIŲ CHORO KRIKŠTYNOS.

Jau dveji metai, kai Melbourne veikia lietuvių choras, kuris mėgėjiškais pagrindais įieško kelio per lietuvišką liaudies dainą įsiskverbti i kiekvieno tautiečio širdį ir nenutrūkstamai joje žadinti tautinę ambiciją.

Šiandien minimam chorui vadovauja dar jaunas, bet didžiai užsidegęs ir karštai lietuvišką dainą mylintis muzikas Albertas Čelna.

Choras šiandien jau priskaito per 40 narių, kurie, aukodami savo laisvą nuo darbo laiką, sąžiningai lanko repetitijas ir siekia bendros choro pažangos. Choro narių tarpe matosi ne vienas buv. garsiojo Čiurlionio ir Sodeikos ansamblių dalyvis.

Melbournio lietuvių visuomenė jau ne kartą turėjo progos išgirsti savąjį chorą.

Choras turi išsirengęs savo valdybą, kuri, matydama reiką suteikti chorui tvirtesnį egzistencinį pagrindą, nutarė greičiausiu laiku suteikti jam vardą ir gerai pasirošus išeiti i viešumą su pirmuoju ištisiniu choro koncertu. Numatomas iškilmingas choro krikštas, kuris įvyks laike organizuojamojo iškilmingo baltiaus Leonard Cabaret salėje, St. Kildoje.

„Jis nemano būti pranašesnis“, atsaikė šypsodamasi Annė. „Ir, iš tikrųjų, jis kuo mažiausiai trokšta garbės. Aš manau, kad jis atrodo taip todėl, kad turi tiesią nosį ir atsiikišusius veido kaulus“.

Jūs žinote, jo klube nemėgsta. Jie vadina jį išlepėliu — Powder-Puff-Percy“.

Annė užkaito. Ji buvo tai girdėjusi anksčiau ir tai ją labai supykino. Jos akys prisipildė ašarų.

„Aš manau, tai yra baisiai neteisinga“.

Ponia Hannay paėmė jos ranką ir švelniai paspaudė.

„Mano brangioji, jūs žinot, aš nenoriu jus užgauti. Jūsų vyras negali labai aukštai kilti tarnyboje. Jis daug naudingiau padarytų sau, jeigu jis būtų daugiau žmoniškas. Kodėl jis nežaidžia futbolą?“

„Tai ne jo žaidimas. Jis visuomet mielai lošia tik tenisą“.

„Tai neatrodo. Gaunasi įspūdis, kad čia nėra nė vieno, verto su juo lošti“.

„Tikrai nėra“, pasakė Annė piktai.

Albanas buvo labai geras teniso lošėjas. Jis dalyvavo daugybėse turnyrų Anglijoje, ir Annė žinojo, kad jam sudarydavo didelį malonumą nusteinti savo žaidimu visus tuos atkaklius ir stiprius vyrus aikštėje. Jis galėjo geriausias jų sukvailinti. Annė matydavo, kad jis kartais vos atsilaikydavo pagundai įsiutinti visą aikštę.

„Jis lošia žiūrovams, ar ne tiesa?“

„Aš nemanau. Tikėkit man, Albanas visai nenujaučia, kad jis nėra populiarius. Kiek aš žinau, jis visuomet yra su kiekvienu malonus ir draugiškas“.

„Už tai jis daugiausia puolamas“, pasakė ponija Hannay sausiai.

„O, aš žinau, kad žmonės mūsų labai nemėgsta“, tarė Annė truputį nusišypsodama. „Aš labai gailiuosi, bet aš tikrai nežinau, ką mes galėtume padaryti“.

„Ne jus, mano brangioji“, sušuko ponija Hannay. „Kiek vienas jus garbina. Todėl jie pakenčia ir jūsų vyrą. Mano brangioji, kas galėtų jus nemėgti?“

„Aš nežinau, už ką jie turėtų mane garbinti“, pasakė Annė. (Bus daugiau).

W. SOMERSET MOUGHAM.

Prie progos durų

Vertė V. MACKEVICIŪTĖ.

II.

Abudu, ji ir Albanas, labai daug skaitė. Jie turėjo pakankamą knygyną, ir beveik su kiekvienu paštu ateidavo iš Londono naujos knygos. Labai mažas tų knygų skaičius neužtarnaudavo jų dėmesio. Albanas mėgo skambinti pianinu. Būdamas mėgėjas, jis skambino labai gerai. Jis mokėsi gana rimtai, užtat jo sambinimas buvo malonus ir jis turėjo gerą klausą. Jis skambino lengvai ir Annei visada buvo malonu sėdėti šalia ir sekti partitūrą, kada jis mėgindavo ką nors naujo.

Tačiau jų didžiausia pramoga būdavo keliavimas po apskrity. Kartais jie išvykdavo dviem savaitėm. Jie plaukdavo upe nuo vienos salos prie kitos, maudėsi jūroje, žuवादavo, arba šiaip irdavosi pasroviui, iki priplaukdavo sėklumą ir kai kurie medžiai ant kranto būdavo taip arti vienas kito, kad tarp jų vos įžiūrima buvo dangaus juosta. Tada valtininkas sustodavo ir jie pernaktodavo čia buvusių name. Jie išsimaudydavo upės gliumose, tokioje tyroje, kad galvodavai matyti sidabru šviečiantį dugno smėlį, ir vieta buvo tokia puiki, tokia rami ir tokia tolima, kad norėtum čia pasilikti visam laikui. Kartais jie ištisomis dienomis slankiodavo džiunglių takais, miegodami palapinėse ir nepaisydami moskitų, kurie juos kankino ir siurbėlių, kurois čiulpė jų kraują. Ar miegojo kas betkada taip maloniai, kaip jie stovyklos guolyje? Ir koks buvo džiaugsmas sugrįžti atgal i namus, kur laukė juos gerai įrengtojo buto patogumai, paštas, atėjęs su laiškais iš tėviškes, visi laikraščiai ir pianinas.

Tada Albanas sėdavo prie jo, jo pirštai nekantraudavo paliesti klavišus, ir ką jis beskambindavo, Sravinsky, Ravel, Darius, Michaud, jai atrodydavo, kad jis įdeda kažką savo, džiunglių garsus naktį, aušrą virš upės žiočių, žvaigždėtas naktis ir miškų vandenų kristolinį tyrumą.

Kartais ištisomis dienomis pylė lietus. Tada Albanas

KŪRYBA

Aš įsakyčiau kiekvienam poetui ir kiekvienam rašytojui, prieš sėdantis rašyti, susipažinti su skulptoriais: Rodenu arba su Meštrovičium. Su jų kūriniais, nes juos jis. Nes jie gyvenę tikrai marmurui, tikrai medžiui, tikrai granitui. Jų gyvenimo žmoniškosios nuotaikos ir nuotaikėlės, taip pilnos literatūroje, nieko nereikia. Yra medžiaga ir yra kultas su plakatu, ir yra žmogus, kuris negyvena, kaip žmonės, bet kaip Dievas: jis kuria. Jis kala amžinybę.

Yra ligos, yra skausmas, yra vienvatė, yra mirtis. Ir tatau yra gyvenimas. Žmonijos gyvenimas. Ir jis kala gyvenimą. Yra meilė vyro moteriai ir moters vyrui, yra motinos meilė kūdikiui ir kūdikio motinai. Ir tatau yra gyvenimas. Ir jis kala gyvenimą.

O žodis toks slidus ir netikras. Jis pilnas galimybių. Ir niekas nėra taip piktnaudžiaujamas, kaip žodis. Poeto sloga kuria eilėraščius, arba jo grietas, arba lietinga diena, naktis, ar vėjas poetui kuria gleivetas, kaip austrės, eiles.

O aš noriu skulptūros, noriu akmens literatūrai, kad ji stovėtų, kaip paminklas, o nebūtų nuotaikėlių kibiras, pilamas į žemę, kaip vanduo. Aš nebe-pakenčiu to savimi susirūpinimo literatūroje, ypač ryškaus poezijoje. Visus skausmus ir visas nelaimes poetas monopolizuoja sau. Tarytum tik jam visos žmoniškos nelaimės skirtos, tik jo pilnai išgyvenamos. Jis nebesistengia pro skausmus kūrybiškai prasiimušti, bet vaikšto su juo, tuo skausmu, ir jaučiasi išimtinai, ir kuria skausmą ir vienvatę.

Vienatvė yra, bet ne tokia miglotą, kaip egoistų poetų. Yra tikro kūrėjo tikra vienvatė, kai jis nori būti su savo kūriniais, kai jam iš chaoso keliai formos, keliai veidai ir žmonės, keliai situacijos ir ima virpėti ir judėti ir gyvėti. Tuomet kūrėjas išgyvena tikrą skausmą, tikrą džiaugsmą, tikrą meilę, tikrą nusivylimą. Ir viskas liejasi iš jo į jo kūrinį. Tuomet kūrėjas išgyvena vienvatę.

Ir tačiau, kaip jis ne vienas yra! Tai tėra tariama vienvatė, tikrovėje — buvimas kitame pasaulyje. Ką šių dienų poetai vienvatė vadina, tėra tuštuma. Tokia, kaip pas mergaitę, pas kuria moteris prasikala: ir nori, ir bijo, ir nežino ko nori, todėl jai tuščia ir liūdna.

Tikras kūrėjas niekada nėra vienas ir visados yra vienas. Yra pas tikrą kūrėją ir asmeni nis nusivylimas: kad medžiaga taip nesiduoda įgyvendinama; yra ir asmeniškasis džiaugsmas: kai medžiaga apgalima. Ir iš tokios kūrybos kalba triumfas: žmogaus amžinybės triumfas, kaip pat Rodin'ą ar Meštrovič'į, kaip pas Rilke ar Dante, pas Tolstojų ar Homerą, pas Šekspyrą ar Ibseną.

Gediminas Šaltinis.

TAUTIETI! Nepamiršk savo mėnesinio įrašo Vasario 16 Gimmnazijai, Diepholze. Siųsk jį šiandien M. L. B. Dr-jos kasiuinkui A. Lymanui, 7116 Cartier Ave., Montreal, P. Que. Mažosios Lietuvos Bičiulių Dr-jos L. C. Valdyba.

K. L. SAMBŪRIO „SVIESA“ VASARINIS SĄSKRYDIS.

Amerikos lietuvių veikėjų Dr. Devenio ir p. E. Devenienės vardai šiandien yra plačiai žinomi lietuviškai visuomenei. O jų gražioje (Conn. valstijos) vietoje įkurtas ūkis yra virtęs prieglobstis bei poilsio vieta lietuviui-tremtiniui. Atsilankęs čia, visuomet rasi puikios gamtos aplinkumoje ir malonių šeiminių glėbių besisvečiuojantį ar tai žilagalvi mūsų visuomenės veikėją, profesorių ar kultūrininką, diplomata, ar vos tik per Atlantą perplaukusį tremtinį. Visi čia randa jaukų poilsį ateities darbams.

Ir praėjusį sekmadienį (rugpjūčio 19 d.) Lietuvių Jaunimo Kultūros Sambūrio „Sviesa“ New-Yorko ir Naujosios Anglijos skyriai, p. Devenio ir kitų vietų buvo suvažiuavę veik šimtas jaunimo „Sviesos“ narių ir jų bičiulių.

Kaip Garbės svečiai dalyvaavo Lietuvos konsulas New-Yorke p. Budrys su ponina, min. V. Sidzikauskas su ponina, buvęs L. R. Kryžiaus pirm. Dr. Jasaitis, prof. Vaclovas Biržiška, rašytojas Rimydis.

Esant gražiam saulėtam orui, sąskrydis, vyko pamiškės lankoje prie vandens baseino.

ir gražių išgyvenimų.

FLIN FLON KANADOS ŠIAUREJE.

Nesimpatiškausia, sukrečianti, neįtikėtina pirmą kartą ir iš tolo pamačius, tačiau gražiausia savo gamtos įvairumu, oro ir vandens tyrumu ir pritaikyta dirbti bei pasilsėti — kai ją iš arčiau pažįsti ir susipažinti.

Flin Flon, tas nieko nesakantis vardas, prasidėjo netikėtai ir paskubomis. Prieš 34 metus kažkokio prospektoriai (aukso ieškotojai) čia, toje vietoje, kur šiandien stovi milžiniškas Hudson Bay kasyklų bei lydimos įrengimas, ežero vingyje užtikto metalais turtinga rūda. Čia, toje vietoje išaugo šiandieninė, apie 18.000.000 dol. per metus nešanti HB įmonė, aplink kurią ant nuogos akmens kalnų kupros pradėjo darbininkai statyti būklę. Tai ir yra tas pats neįtikėtinas miesto centras, kurs, nežinūnt visų pastangų gerinti ir moderninti, yra beveik neįmanomas sumoderninti, nes viena gatvė vadinama pervažkaro kirsti kur nors pačiomis kalnų kupromis, kita vėl raitosi apačiomis, giliais slėniais, vėl ir vėl kopdama į aukštus slėnius ir leidžiamasi į pusmylio iš gumo pakelnę. Keli ežerai skirsto tą patį pirmąjį miestą į kelias, išskirstytas dalis. Vanduo į gyvenamus namus atvedamas ne kaip įprasta miestuose požeminiais vamzdžiais, bet viršum „žemės“ (viršum uolų) išvedžiotais ir mediniais tilteliais apdirbtais vandens laidais.

Flin Flon miestelis išaugo iš Hudson Bay kasyklų darbininkų ir jų šeimų iš kelių šimtų iki šiandien su tolimesniais priemiesčiais skaitomo 18.000 gyventojų skaičiaus. Ir nors kasyklos ir šiandien tebėra daugiau kaip 4 tūkstančių šeimų vienintelis egzistencijos ir tarpimo šaltinis, tačiau jau daug šimtų vertelų bei verslininkų čia puikiai verčiasi ir kitokiais

Programą pravedė New-Yorko „Sviesos“ skr. pirm. Coll. Repecka. Diskusinę paskaitą „Quo vadis Europa?“ (Kur eina Europa?) skaitė tik ką iš Vokietijos atvykęs Tiubingeno universitetą baigęs tpsininkas V. Pitkunigis. Paskaitoje iškeltos mintys apie šiandieninės Europos likimą sukėlė gyvas diskusijas, kurias apibendrino savo kalboje min. V. Sidzikauskas.

Naujosios Anglijos „Sviesa“ skyriaus vardu kalbėjo J. Vizbaras.

Programos metu buvo renkamos aukos lietuvių gimnazijai Diepholze — Vokietijoje paremti ir „Lietuviškos knygos“ vajui stiprinti.

Po programos milijonios šeiminių p. E. Devenienės ir jos dukrelės Dalės visi svečiai buvo pavaišinti prie stalų medžių paukščiukų.

Vakaro po mądomosi ir plaukiojimo rungtynių prasidėjo šokiai dainos ir žaidimai iki sutemų. Pagautas nuotakas malonus mūsų konsulas p. Budrys, rikiavo jaunimą sudai nuoti... „Ant kalno karklai siūbavo...“

Gerokai sutemus, nenoromis visi skirstėsi kupini atvangos ir gražių išgyvenimų.

amatais bei pragyvenimo šaltiniais.

Didžiausias čia vargas tai dulkės. Gatvės iki šiol visai nesmažuotos ir ar eitim svarbiausią Main street, ar bet kuria gatve ar keleliu, nuo visur esančių dulkių ir jų kėlėjų automobilių niekur nepasipilp si. Tad balti marškiniai ir dra bužiai čia visiškai nemadoje.

Kitas naujam žmogui bent pradžioje neįmanomas dalykas yra tie dviejų fabrikų kamynų dūmai, kurie daugiausia yra vėjo uošiami kažkur tolyn į kalnus ir dykumas bet kartkartėmis atsiskuka ant paties miesto ir jį aploja plonu melsvu rūku, nuo kurio gerklėje jauti kažkokį nesmagų, lyg metalinės rūkšties ar sieros prieskonį. Bet „autochtonai“ (čiabučiai), kaip su dulkėmis, taip su tais dūmais tiek yra apsipratę, kad nė nebeįjaucia.

Beje, yra ir trečia nervams gadinti blogybė, tai Flin Flon adžio stotis. Kadangi čia paprastu kanadišku radijo priimtuvu jokios kitos radijo stoties iš čia nebegirdėti, tai vietinė stotelė turi pilną monopolį, tai ją ir išnaudoja be konkurencijos ir be... padorumo. Kiauras dienas varo tuos „jan kidūlius“, kas antrą minutę įkyliai kaldama tuo pačius ir amžinai tuos pačius savo kelių firmų skelbimus. Nuo šios blogybės išsigelbėti nebe taip lengva, nebent teks pirkti trumpų bangų priimtuvą ir gaudyti radijo pranešimus iš kitų kontinentų. Bet vietiniai ir su tuo susigyvenę. Jie sako, mes negirdime. Kaip tai negirdite, kur kas antra minutė kala į ausis? — Paprastai, mes nesiklausome, jie atsako, ir priduria, kad už tai jų radijo visas išlaidas tos firmos apmoka.

Ggrįžtant prie gerųjų pusių, miestas turi gerą ir ilgą ateitį, kuri, beabejo, visa priklauso J. Skėrius, P. Sniegaitis, J. Vaino žemės gelmėse esančių tur čeliūnas. Po \$ 1,—: J. Ado-

tų. O tų turtų čia esama apščiiai šimtmečiams, ir tai dar toli gražu nežinia, kiek jų čia dar esama neatrastų.

Miestas, jei jis skersai uolas, ant kurių stovi, galėtų permatyti, tikrai pats išsigastų, nes jis stovi lyg ant termity kaino, kur gilybėse yra išrausti nesu skaitomi tuneliai ir tuštumos ir tūkstančiai žmonių dirba triū sia iki 4.000 pėdų gilumoje.

Kadangi Flin Flon teritorija yra suskaldyta ežerų ežerėlių bei jų įlankų, nepereinamų uolos kalvų ir vietose dar nenu sausintų raistų (muskeg), o kita žymi dalis geresnių sodyboms vietų yra arba HB kompanijos nuosavybė arba kitokių juridinių asmenų nuosavybė, tai miestui tenka plėstis atskiromis, dažnai gana toli nuo viena kitos esančiomis kolonijomis, priemiesčiais. Ir tie priemiesčiai jau nebepalyginami su centru. Kai centras primena tipingiausią „laukinių vakarų“ (Wild West) miestelį, kur tik šaudančių raitų banditų betruksta, arba tikriau primena kregždžių lizdų koloniją, tai priemiesčiai, tokie kaip Birchview, Willowvale, Lakeside ir Beaver Lake pakelės, gali lenktyniuoti su geriausiais modernių miestų rezidenciniais priemiesčiais. Ir nenuostabu, kad sklypai čia taip brangūs. Centre už akmens gabalą namui pasistatyti moka per tūkstantį ir pusantro, o kiek toliau per 400 dol. Tad nenuostabu, kad neturtingieji darbininkai statosi namelius toli toli už miesto ant neįtikėjamų akmens kalvų, kur ne tik miestą pasiekti neįmanoma, bet ir iki autobuso stoties geras galas eiti.

J. P.

PASISEKUSI RINKLIAVA.

Sudbury, Ont. Paskelbtoji per bažnyčią rinkliava steigiamoms Vokietijoje mūsų tautiečiams šelpti turėjo gerą pasisekimą.

Pinigais surinkta 130,10 dol., nemažas kiekis drabužių ir 8 sv. riebalų.

Pasiųsta Vokietijon viso 25 siuntinių: 14 siuntinių maisto ir 11 siuntinių drabužių.

1) V. Vaško šeimai, Neustadt-Holst.: 5 siunt. drabužių ir 3 s. maisto. 2) M. Barčauskienei, Rendsburg-Holst. 1 s. maisto. 3) H. Astrauskui, Staugenberg, US Zone — 1 siunt. maisto. 4) Guzo vardu, Heingenhafen ligoniams 1 s. maisto. 5) Luettensee-Mittenvald ligoniams (per Jackevičių) 1 s. maisto. 6) O. Sprugatienei, US Zone 3 s. drabužių ir 2 s. maisto. 7) O. Guobaitienei, Heidenheim, US Zone, 1 s. maisto. 8) A. Eidekvičiui, Kempten, 1 s. maisto. 9) Oldenburgo ligoniams (per P. Baužį) 1 s. maisto. 10) L. Mykolaitienei, Minden, 1 s. drabužių ir 1 s. maisto. 11) Per Komitetą, Luettensee-Mittenwald 1 s. 12) J. Kutrai, Heidenheim, 1 s. maisto ir 1 s. drabužių.

Aukotojai: V. Grinius, \$ 15. Po \$ 5,— aukoto: B. Dūda, J. Cibulskis, A. Gatautis (ir dra bužiai), J. Kriaučialūnas (ir dra bužiai). \$ 4,—: A. Staškevičius. \$ 3,— ir drabužių: L. Remeikienė. \$ 2,40: S. J., 2,25 ct. Raškevičius. Po \$ 2 ir drabužių: J. Indrulaitienė ir negirdime. J. Striška. Po \$ 2,—: V. Agurkis, A. Braškevičius, V. Galeckas, M. Glen, P. Lukoševičius, P. Kraujalis, J. Krutulis, K. Ramonas, K. Rimkevičius, P. Venckevičius, A. Vyšniauskas. Po \$ 1 ir drabužių: S. Čipkus, miestas turi gerą ir ilgą ateitį, kuri, beabejo, visa priklauso J. Skėrius, P. Sniegaitis, J. Vaino žemės gelmėse esančių tur čeliūnas. Po \$ 1,—: J. Ado-

KALENDORIUS

1951

METAMS

RUGSĖJIS

30 d.

1	S	Eugidijus,	Gunda, Gičis.
2	S	Steponas,	Lugaude, Brutenis.
3	F	Simonas, Sabina,	Mirga, Jaugaus.
4	A	Marcelis, Valerijonas,	Gelmante, Rumantas.
5	T	Labour Day, Lauryn.,	Vaidonė, Teisutis.
6	K	Faustas,	Varmone, Vaisvila.
7	P	Klodoaldas, Regina,	Rėda, Bartis.
8	S	Tautos šventė. Mar. g.	Daugalė.
9	S	Gorgonijus ir Dorot.,	Ramunė, Vylis.
10	P	Nikalojus, Jausmė,	Vargūnas.
11	A	Protas ir Jacintas,	Kariė, Gintautas.
12	T	Juvenčijus,	Tolminė, Diemedis.
13	K	Eulogijus,	Giraitė, Birmantas.
14	P	Sv. Kryžiaus paukšt.,	Zubrys, Dringė.
15	S	Nikodemas,	Putonė, Vismantas.
16	S	Kornelijus,	Normantė, Rigimuntas.
17	P	Pranciškus,	Algaudas, Sigutė.
18	A	Juozapas Kup., Irena,	Mingaila, Gėlūtis.
19	T	Januarijus, Konstanc.,	Praurimė, Vytė.
20	K	Eustakijus,	Vainora, Tautgirdas.
21	P	Matas ap.,	Viskintė, Mantvidas.
22	S	Tomass Vill., Mauriki.,	Vyrmantas.
23	S	Linas, Teklė,	Galintas, Baumilė.
24	P	Marija, Juodis,	Juodis, Vėsula.
25	A	Kleopas,	Želvė, Vientautas.
26	T	Kiprijonas, Justinas,	Justinas, Gražina, Karytis.
27	K	Rozma ir Domijonas,	Danylė, Pautrimas.
28	P	Vaclovas,	Visgirdė, Tautvydas.
29	S	Mykolas, Ark.,	Vėsula, Armina.
30	S	Jeronimas,	Bytautas, Zymantas.

Mėnulis: Rugšėjo 1 d. — jaunas; 8 d. — priešpilis; 15 d. — pilnais; 23 d. — dečia.

Saulė: Rugšėjo 2 d. teka 5.22, sėsta 6.37; 9 d. teka 5.30, sėsta 6.24; 16 d. teka 5.38, sėsta 6.11; 23 d. teka 5.47, sėsta 5.58; 30 d. teka 5.55, sėsta 5.44.

Ypatinga: Rugšėjo 3 d. — Darbo diena, šventė.

maitis, K. Ažuolas, A. Bar-

kauskas, P. Dulkys, J. Džen-

kaitis, P. Gabrenas, P. Gustas,

A. Jasūnas, Kairovičius, A.

Korsakas, A. Laucius, J. Lau-

reckas, S. Liaudinskas, J. Luk

šys, M. Meskauskas, A. Naud-

rimas, J. Paulaitis, J. Petrė-

nas, K. Poderys, S. Poškus, V.

Povilaitis, J. Petkovič, A. Sa-

kalauskas, V. Skripkus, V. Skre-

butėnas, A. Stankevičius, J.

Stankevičius, A. Siemaška, V.

Skilandžiūnas, A. Valaitis,

E. Varienė, V. Vismantas, P.

Visockas, K. Žukauskas, M.

Žižys. 0,75: Urmelis, 70 ct.

Z. Labuckas, 0,50: A. Aščuk,

R. Českauskas, V. Deveikis,

Dauņys, V. Giedrikas, J. Jonai

tis, A. Jurgilas, Korivel, N.

Kriekman, R. Maldūnas, Mikš

tas, S. Rimša, K. Segaitis, J.

Skilandžiūnas, Šulmistras, S.

Tolvaiša, Valavičius, R. Vali-

us. R. Bagdonas 8 sv. riebalų

ir drabužių.

Iš kai kurių jau gauti ir pa-

dėkos laiškai.

Ypatinga padėką reiškia vi-

sai Sudburio lietuviškajai vi-

suomenei, ištiesusiai vargan-

=====

PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS LEIDYKLOJE

galima gauti šių lietuviškų knygų:

Kaina dol.

1. Lietuvių Kalbos Vadovas, Prof. Skardžius ir kt.

606 pusl., iріsta. 4,50

2. Princas ir Elgeta, Apsysaka, Mark Twain, 192 pusl.

iріsta, iliustruota. 1,20

3. Tėvelių Pasakos, A. Giedrius, 59 pusl. iliustr. 0,25

4. Vyturėliai Laukuos, V. Šimaitis, eilėr. vaikams,

iріsta, iliustruota. 0,65

5. Lietuvių Literatūra, P. Naujokaitis, 316 pusl., iріsta 2,—

6. Esmaciū ir kitų autorių vadovėliai.

ir kitų knygų vaikams ir suaugusiems.

Netrukus išeis iš spaudos A. Giedrius Tėvų Pasakos.

Kreipkitės į Leidyklą (Litauisches Zentralkomitee, Hanno-

ver, Hegelstr. 7, Germany) ar pas vietos platintojus. Pla-

tintojams nuolaida. Pareikalavus siunčiame katalogą.

=====

PELĖDA šiandien yra įdomiausias satyros ir humoro

žurnalas. Pelėdoje bendradarbiauja žymios žurnalistų ir ra-

šytojų pajėgos. Žurnalą redaguoja žinomas rašytojas — hu-

moristas Alb. Valentinas. Leidžia knygynas NEMUNAS.

Pelėdos metinė prenumerata 4 dol., pusei metų — 2,50 dol.

Atskiras Nr. 40 ct.

Naujausiam Pelėdos 4 Nr. rašoma: Naujosios Ameri-

kos draugystė. Kas link teatro. Bostone šovė, Pittsburge

sprogo. Pasikalbėjimas su gudu. Kybartų aktai. Būk pa-

šlovintas, girtuokli! (Eilės). Maudyklų sezonui prasidėjus.

Apie Dainavos ansamblį. Palanga. Aktualijos iš politikos,

kultūros, ekonominio gyvenimo ir t. t.

Iliustracijos: D. P. seniau ir dabar. Paskutinė kiaušė.

Rimtas pasiklabėjimas ir daug kitų iliustracijų.

Knygne gaunami visi naujausi leidiniai ir daug senų

knygų, leistų Amerikoje ir Lietuvoje.

Užsakymus adresuokite:

LIETUVIŲ KNYGYNAS NEMUNAS

3143 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Telef.: Victory 2-3314.

NAUJIENOS

PIRMAS IR DIDŽIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastų gabumų rašytojus, žurnalistus.

NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus.

NAUJIENOS talpina išvietintųjų lietuvių šeimų, giminių bei pažįstamųjų pajieškojimus ir jų atsišaukimus ir savo tautiečius.

NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų pranešimus, atsišaukimus ir korespondencijas.

UŽSIRAŠYKITE NAUJIENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 9,00, pusei metų \$ 5,00; Chicagoje \$ 10,00, pusei metų \$ 5,50; užsienyje \$ 11,00, pusei metų \$ 5,50.

Adresas: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill., U. S. A.

Pasaulio lietuvių karių mėnesinis žurnalas

KARYS

išeina didelio formato, gražiai iliustruotas, duoda daug įdomios medžiagos.

Redaguoja ir leidžia: kpt. S. Urbonas, B. Aušrotas, S. Butkus

Prenumerata: metams 4 dol., atskiro nr. kaina 45 ct.

Adresas: Karys, 156 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y., U. S. A.

PADEKOS

Montrealiečiams kaimynams, svečiams ir amerikonomams.

Visiems Prano Bočiūlio laidotuvių dalyvavusiems, užjautusiems ir šiose liūdnoje ir skausmingose valandose padėjusiems mums pernešti mūsų šeimoje skausmingą laikotarpį, kada beširdė mirtis išplėšė iš mūsų gyvųjų tarpo brangų brolių bei švogerį, Praną Bočiūli, — visiems nuoširdžiai dėkojame.

Visiems skaitlingiems dalyviams ir bendradarbiams širdingas ačiū.

Taipgi ačiū už labai malonų patarnavimą tėv. kleb. Kubiliui.

Dėkojam visiems, kurie prisidėjo gėlių vainikais. Ačiū amerikonomams: I. Balčiūnams, P. Yurkštams, Urbonams, Še-
reliams;

Iš Toronto, Ont.: K. Dalindams, B. Vaidilai, A. Kavaliūnams, Grinckėms, Jurėnams;

Iš Kingston, Ont.: P. Pa-
pučkai, P. Katelėms, V. Kate-
lei;

Montrealiečiams: I. Mastau-
čiūnams, I. Bernotams, I. Džau-
gėms, M. L. S. ir D. Paš. Drau-
gijai, P. Niaurams, A. Simona-
vičiui, P. Petruliui, B. Bag-
džiūnui, D. Skardžiams, I. Ku-
kenėms, J. Petruliams, A. Si-
mijonui, S. Repšiams, P. Jo-
kubkai, R. Karalevičiams, F.
Ambrozams, I. Griciui, J. Na-
ruševičiui, A. Siokačiams, A.
Kavaliūnams, K. Zekoniui, J.
R. Jurkštams, P. Jonuškomis,
G. Mačioniams, A. Rasimavi-
čiams, E. Matulevičiui, A. Šla-
peliui, Andri Barber Shap, O.
Tumasoniams, J. Mačioniams,
A. P. Juodeliams.

Tardami jausmingą padėkos
žodį Tamstoms, liekame su
jumis gyvųjų tarpe giliai

Jums dėkingi. Ačiū visiems,
kaimynai ir giminės.

Lai lieka lengva šios šalies
žemėlė. Išsėkis ramybėje Pra-
nai, o mes, neužmiršdami, lan-
kysim tave, bet liekame nuliū-
dę

Sesutė Brania Petronienė
ir švogeris P. Petronis su
šeima.

Mus ištikus skaudžiai liūde-
sio valandai, mirus mūsų bran-
gajai Mamytei, Jums brangie-
ji, kurie parodėte tiek daug už-
jaučiančios širdies ir paramos,
priklausio mūsų didžiausia pa-
dėka: „Aušros Vartų“ pa-pijos
klebonui kun. tėvui dr. Kubi-
liui, kun. Vilkaičiui ir kun. tē-

vui Kulbiui už paskutinius mi-
rusiai patarnavimus, kun. tē-
vui A. Navikevičiui už velio-
nės sielą atlaikytas mišias, p.
p. Žemaičiams ir pp. Boty-
riams už paaugotą velionei mi-
šias, pp. Navikevičių šeimai už
paaugotą kapuose amžino po-
ilsio vietą, savo šeimos tarpe,
pp. Gaurių, Burbų, Navikėnų,
Kibirkščių, Navikevičių, Ma-
tulaičių, Saščiūnų šeimoms ir
Arborite Ltd. už vainikus, pp.
Matuzienei, Greitaitienei ir
Girdauskienei už pravedimą
maldų, laike laidotuvių ir vi-
siems pareiškusiems užuojau-
tą bei dalyvavimą laidotuvėse.

Velionės Dukros ir Sūnūs

Kudžmai
su šeimomis.

COMMERCIAL & INDUSTRIAL ELECTRIC

LICENZIJUOTAS ELEKTROS KONTRAKTORIUS

H. LAPAS

VISŲ RŪŠIŲ ELEKTRISKI ĮRENGIMAI BEI
PATAISYMAI

TELEF.: MU 6337

322 WILLARD Ave.
TORONTO - Ont.

Estiška kailių prekyba siūlo Tamstoms gražius, aukštos
kokybės

Kailinius paltus

fabriko kainomis. Galima ir išsimokėjimui. Atsilanky-
kite ir įsitikinsite.

Darome taip pat pataisymus perdirbimus.

Kailininkas A. KOTKAS.
1481 Bishop St., Apt. 3,
Montreal. Tel. BE 4075.

AUKŠTA KOKYBĖ-ŽEMA KAINA

Siuntiniai į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją ir kitus
Europos kraštus, išskyrus SSRS
PER US PARCEL POST.

Užsakymuose prašoma rašyti aiškiai siuntėjo ir gavėjo
vardą, pavardę, adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

Kaina U. S. dol.

5 sv. mlt. p.kavos	Nr. 14	5 sv. m. p. kavos	Nr. 18
	\$ 6.75	5 sv. g. k. taukų	\$ 9.80
2 sv. m. p. kavos		2 sv. šokolado	
1/2 sv. kakao	Nr. 15	5 sv. m. p. kavos	Nr. 19
1/2 sv. šokolado		10 sv. cukraus	\$ 9.50
1/4 sv. arbatos	\$ 5.20	12 plyt. bulijono	
11 oz. kompoto		3 sv. g. k. taukų	
		(skardinėje)	
4 sv. m. p. kavos		2 sv. m. p. kavos	Nr. 20
1 sv. kakao	Nr. 16	1 sv. Aliaskos	\$ 7.15
1 sv. šokolado		Salmon	
1/2 sv. arbatos	\$ 8.90	1/2 sv. kakao	
22 oz. kompoto		1/4 sv. arbatos	
		2 sv. m. p. kavos	Nr. 21
2 sv. m. p. kavos		1 Qua. alyvos	
1 sv. ryžių	Nr. 17	„Mazola“	\$ 6.00
4 oz. Salmon		1 sv. saldinių	
4 oz. Tuna		1/2 sv. kakao	
6 oz. liežuvis		1/4 arbatos	
1 1/2 oz. j. pipirų	\$ 6.50		Nr. 22
4 oz. kokoso		12 sv. gr. k. taukų	\$ 6.00
3/4 oz. kardamono			
1 1/2 oz. cinamono		Individualūs pakietai	
1 oz. majorano		ruošiami susitarus.	
1 1/4 oz. paprikos		Kava į visus pakietus de- dama po 1 sv. skardinėse.	

Pinigai: 100 DM \$ 21.50 į Vakarų Vokietiją. Dėl kitų
kraštų prašome atsiiklausyti kurso.

HONEST AID, REG'D. 456 W. 63rd Street,
CHICAGO 21, ILL. USA.

ANTANAS MATULIS

maloniai kviečia tautiečius atlankyti jo

Užkandinę

kuri duoda gerą pasirinkimą visokių užkandžių
ir gėrimų.

7682 Edvard ir 6 Ave kampas, Ville Lasalle.
Telefonas: TR 8112.

DOMINION AGENCIES BUREAU

16 Woolworth Bldg.,

PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu gimių ar pažįsta-
mų į Canada, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau il-
gas laikas, kaip tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip
pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės do-
kumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

Telef.: HE 0106

LIETUVIŠKAS RESTORANAS

727 Church Ave, Verdun (tarpe Verdun Ave ir
Banantyne Ave netoli Aušros Vartų par-jos bažnyčios)

GAMINAME VISOKIOS RŪŠIES VALGĮ.

Tautiškai kviečiami atsilankyti ir įsitikinti.

SAVININKAI BR. JOCAL.

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,

bet

Alberto Norkeliūno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

už \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.

Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CL 2363

PRITYRĖS KVALIFIKUOTAS

LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias bran-
genybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos.
Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

PRITYRĖS EUROPIETIS SIUVĖJAS

K. STRAZDINS

priima vyriškų ir moteriškų drabužių už-mus ir pataisymus.

4858 Jeanne Mance, Montreal. TEL. CR 3668.

Skambinti vakarais po 6 val. (kalba latviškai, vokiškai,
rusiškai)

ŽURNALAI, naujaisi BELETRISTIKOS LEIDINIAI
ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba
tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiunti-
mo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Importe - Exporte.

Wangen - Allgau — Germany.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

670 Annette St., Toronto, atidare

PETER PAN BEAUTY SHOP

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas,
dažo ir kerpa plaukus. Kiekvieno metu (išskyrus sek-
madienius) galima susisiekti telefonu: JU 1905.

HAMILTON

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS.

KLB Hamiltono Apylinkės
Valdyba ruošėsi kuo iškilmin-
giau ir gražiau paminėti Tau-
tos Šventę. Rugsėjo 8 d. šeš-
tadienį 19,30 val. St. Michel
salėje 213 James St. N. (prieš
kareivines) bus statoma K. In-
čiūros „Vincas Kudirka“. Pa-
statymui vadovauja p. Daugu-
vietytė-Kudabienė.

Minėjimas prasidės rugsėjo
9 d. 11 val. pamaldomis lietu-
vių Aušros Vartų parapijos
bažnyčioj, kur pamaldas lai-
kys ir pritaikytą pamokslą pa-
sakys kun. klebonas.

Pats minėjimas vyks St. Mi-
chel salėje 213 James St. N.
kaimo, lietuvių šokių grupė ve-
dama p. Breichmanienės šoks-
tautinius šokius, deklamacijos
ir dainuos kvartetas. Visus lie-
tuvius prašoma skaitlingai da-
lyvauti.

Be to prašome malonios vi-
suomenės dėmesio dėl aukų
dėžutės Tautos Fondo prie lie-
tuvų bažnyčios. Dėžutė įreng-
ta, papuošta gražiu paveikslu
ir laia tautiečių žvilgsnio...
ir vieno cento. Tėnelioka ne
vieno, kuris Tautos Šventės
proga, praėitų pro šalį neatli-
kęs savo tautinės pareigos.

Jl. Dl.

PADEKA.

Hamiltono įvykusi rugpjū-

čio 12 d. antroji ši sezona Tau-
tos Fondui gegužinė praėjo
puikiausiu pasisekimu. Iš Ha-
miltono, Toronto ir kitur suva-
žiavo per 500 svečių.

Darniau gegužinę paruošti
savo darbu prisidėjo gražus ha-
miltoniečių būrelis ir tuo pačiu
palengvino šį gražų darbą. Bu-
fete dirbo ponios S. Šukaitienė,
M. Žiurlienė, ir pp. A. Šukai-
tis, Eidukaitis ir J. Paukštys.
Aukos prie įėjimo rinko p. Ink-
retas. Tautinius ženklelius pa-
darė panelės Stasė, Teresė ir
Lina Verbickaitės. P. A. Viz-
girda nemokamai vežė į gegu-
žinės aikštę. Šokių aikštelę pa-
dėjo sutvarkyti pp. K. Baro-
nas, V. Narkevičius ir V. Sa-
dama p. Breichmanienės šoks-
tautinius šokius, deklamacijos
ir dainuos kvartetas. Visus lie-
tuvius prašoma skaitlingai da-
lyvauti.

Be to prašome malonios vi-
suomenės dėmesio dėl aukų
dėžutės Tautos Fondo prie lie-
tuvų bažnyčios. Dėžutė įreng-
ta, papuošta gražiu paveikslu
ir laia tautiečių žvilgsnio...
ir vieno cento. Tėnelioka ne
vieno, kuris Tautos Šventės
proga, praėitų pro šalį neatli-
kęs savo tautinės pareigos.

Jl. Dl.

PADEKA.

Hamiltono įvykusi rugpjū-

čio 12 d. antroji ši sezona Tau-
tos Fondui gegužinė praėjo
puikiausiu pasisekimu. Iš Ha-
miltono, Toronto ir kitur suva-
žiavo per 500 svečių.

Darniau gegužinę paruošti
savo darbu prisidėjo gražus ha-
miltoniečių būrelis ir tuo pačiu
palengvino šį gražų darbą. Bu-
fete dirbo ponios S. Šukaitienė,
M. Žiurlienė, ir pp. A. Šukai-
tis, Eidukaitis ir J. Paukštys.
Aukos prie įėjimo rinko p. Ink-
retas. Tautinius ženklelius pa-
darė panelės Stasė, Teresė ir
Lina Verbickaitės. P. A. Viz-
girda nemokamai vežė į gegu-
žinės aikštę. Šokių aikštelę pa-
dėjo sutvarkyti pp. K. Baro-
nas, V. Narkevičius ir V. Sa-
dama p. Breichmanienės šoks-
tautinius šokius, deklamacijos
ir dainuos kvartetas. Visus lie-
tuvius prašoma skaitlingai da-
lyvauti.

Be to prašome malonios vi-
suomenės dėmesio dėl aukų
dėžutės Tautos Fondo prie lie-
tuvų bažnyčios. Dėžutė įreng-
ta, papuošta gražiu paveikslu
ir laia tautiečių žvilgsnio...
ir vieno cento. Tėnelioka ne
vieno, kuris Tautos Šventės
proga, praėitų pro šalį neatli-
kęs savo tautinės pareigos.

Jl. Dl.

PADEKA.

Hamiltono įvykusi rugpjū-

MOKINKIMES ANGLISKAI

LESLIE MACKINTOSH

Anglų kalbos mokytojas tarptautiniame YMCA skyriu
je Montrealyje.

ŠEŠIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS
MOKINIAMS.

Siųskite penkis dolerius registracijai ir mokėkite tris
dolerius mėnesiui.

Rašykite:

Laslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294. Westmount,
Quebec.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplausko)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei
mėsos gaminiai.

Pristatymas į namus, o penktadieniais ir į Longueil.
Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

LIETUVIŠKA

BALDŲ KRAUTUVĖ

IR DIRBTUVĖ

PARDUODAME GATAVUS, PRIIMAME

UŽSAKYMUS IR PATAISYMUS.

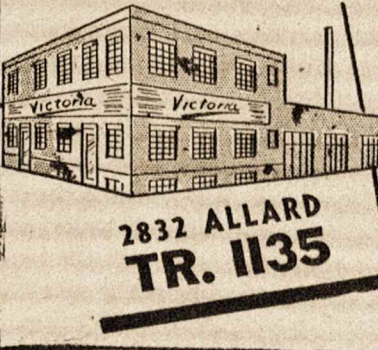
ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO

899 BLOOR ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.

SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI.

EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard

Tr. 1135

Mes valome ir dažome
įvairius, kaip vyriškus,
taip moteriškus drabužius.
Taip pat išvalome apsiaus-
tus nuo lietaus uždedami
jiems „Drex“, kad neper-
leistų vandens ir duotų
gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiau-
sios rūšies karpetus ir fo-
telius (Chesterfields), gar-
dinus lengvus ir sunkius.
Sutaisome rūbus (širi-
mus), įsiuvame sagas ir
pan. Kiekvieną orderį pa-
imame iš namų ir pristato-
me į namus.

Už mūsų atliktą darbą
garentuojame.

Dėl informacijų prašome
telefonuoti: TR 1135,
galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučiūnas,

A. Majauskas.

UŽSITĖSUSI DARBININKŲ KOVA SU AUKSO KASYK- LŲ PONAIS.

Timmins, Ont. Netoli nuo pat pradžių sustojo, buvo su-
čia yra stambios Hollinger auk-
so kasyklos, kur jau 7 savai-
tės eina streikas, kuris turės
parodyti, kas — stipresnis:
ar saivališki aukso kasyklų
ponai, niekeno, (išskyrus savo
sąžinę) nekontroliuojami, ar
paprasti darbininkai, remiami
galingų darbo unijų CCL ir
CIO.

Ginčas eina, pirmoj eilėj,
dėl atlyginimo pakėlimo, nes
vidut. atlyginimas, įskaitant
net pavojingus požemio dar-
bus, siekia apie 90 centų už va-
landą. Bonus (priedus už atlik-
tą virš normos darbą) tegau-
na grėžėjai ir kiti „stachano-
viečiai“, žodžiu, tik dalis iš dir-
bančių.

Unijos reikalavimas — pa-
kelti atlyginimą 13 ct. už va-
landą, kas dėl vis didėjančio
pragyvenimo išlaidų pabrė-
gimo yra visai teisėta ir natu-
ralu, kompanijos raštinėse iš

ca“, kuriam priklauso visos
metalo pramonės darbininkų
sąjungos Šiaur. Amerikoje. Pa-
rama buvo pažadėta ir ji jau
pradeda plaukti iš visų pusių,
ne tik iš Kanados, bet ir iš J.
A. V.

Savininkai susiprato pigiai
nelaimėsi, norėtų jau nusileis-
ti dėl algų pakėlimo, bet atsi-
sako nuo antro reikalavimo —
sulaikyti iš darbininkų, daug
moje, unijos narių, jų mėnesi-
nes duokles unijai (po 2 dol.),
kaip tai daroma visose dides-
nėse Kanados ir JAV įmonėse.

Nesunku tame įžvelgti darb-
davių paslėptą norą suardyti,
išsklaidyti darbininkų organi-
zacijas daigus ir, tuo būdu už-
kirsti kelią organizuotam dar-
bininkų pasipriešinimui pasi-
kartoti ateity. Mat, unija bū-
tų labai apsunkinta ir, tiesiog,
nepajėgi samdyti papildomai
kadra tarnautojų, kurie turėtų
sumedžioti unijos duokles, gau-
dydami paskirus narius, kai
tas duodasi visai lengvai per
kompanijos kasą, išmokant al-

padiktuotom sąlygom.

Milionai Kanados ir JAV
darbininkų, sulaukę kvėpavimą
seka, kuo baigsis ši nelygi kvi-
kova.

Bet CCL — Kanados Darbo
Kongreso (nebolševik.) vadai
padarė sprendimą, kad palau-
žus neturinčius sau tolygaus
pavyzdžio kompanijos savinin-
kų apetitus ir ypač nenuolai-
daus J. Y. Murdocho, Noran-
dos kasyklų prezidento ir, pa-
ralėliai viet. kasyklų direktor-
iaus užsispyrimą — savo lėšo
mis išgabenti visus Hollinge-
rio kasyklų darbininkus ir jų
šeimas į kitas Ontario provin-
cijos kasyklas, kur geresni už-
darbiai ir žmoniškesnis darbi-
ninkų traktavimas, paliekant
vietoje „Sacharos dykumą“. Kai
kieno siūlymai — suorgani-
zuoti solidarumo streikus ki-
tose aukso kasyklose, KD
Kongreso buvo rasti nepriim-
tiniais, tai atneštų per daug
nuostolių darbininkams, nors
tai ir būtų labai radikali pri-
emonė prieš šitą 19 amžiaus
reiškinį.

Idomu, kad kompanijos di-
videndai (akcininkams išmo-
kėti pinigai) mažne prilygo dar-
bininkams išmokėtų algų su-
mai, taigi apie kompanijos ne-
pajėgumą mokėti — negali
būti nei kalbos.

Šiuo metu taikinimo — tar-
pininkavimo imasi vietos bur-
mistras (pabūges, kad nebeliks
jam žmonių), darbo ministerija
ir vietos R. Katalikų dvasinin-
kas.

Tas pavyzdys pirštu priki-
šamai parodo, kaip elgiasi ir
kokias algas moka darbdaviai,
jei jų nevaržo darbininkų or-
ganizacijos, unijos.

St. Jogaudas.

**KAS REMIA
„NEPRIKL. LIETUVĄ“ —
REMIA LIETUVOS
LAISVĖS KOVĄ!**

SURASK NORS VIENĄ

naudą skaitytoją, padė-
si padvigubinti „NL“
prenumeratorių skaičių

RENE BOURDAGES Reg'd MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

AUKSTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLISKOS MEDŽIAGOS NAUJAUSIOS MADOS.
SKUBUS PATARNAVIMAS

Specializuojuos užsakymais paštu (mail orders) iš visų
Canados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf
įėjimas: 4504 Brebeuf street. Telefonas FR 9141

Lietuviškoje Jono LADYGOS baldų studijoje „ARTIS“

priimami užsakymai ir pa-
taisymai salionų, sofų, fo-
telių. „St. Louis Texti-
les“ užuolaidų ir baldams
medžiagų.

patovybė — pardavimas.

I. Mausias pasirinkimas
garavų minkštų baldų (per
500 vienetų), matrasų,
vaikams lovelių tisiog iš
faebriko sandėlių.

**LIETUVIAMS SPECIA-
LI NUOLAIDA.**

3 East Notre Dame St.,
Telefonas MA 1006.

BALDŲ, ELEKTROS REIKMENŲ, RADIO PREKYBA

Brouillette & Gagnon Ltee

6014 BOULVARD MONK, WI 6144, MONTREAL
maloniai kviečia atsilankyti į savo prekybos namus, kur
yra gausus įvairių baldų, elektros reikmenų, elektri-
nių bei gazuinių pečių, radio (PHILIPS — be kurio eu-
ropiečiai neapsieina) pasirinkimas.

Duodama lengvomis išsimokėjimo sąlygomis.

6 krautuvės Montrealyje. Pirkite pigiau negu kitur.

Mūsų atstovas lietuvis
JUSTAS STROPUS

Tamstoms maloniai patarnaus, suteikdamas reikalingas
informacijas. Susisieki su juo iš anksto telefonu
TR 1610 (6672 Beaulieu St., Ville Emard).

Kanados ir Europos siuvėjas Toronto

JONAS INDRELE

siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus
kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS

geriausių anglų medžiagų. Darbas atliekamas
SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Av. e. Toronto.
Telefonas: ME 8522.

FILATELISTŲ ŽINIAI,

Festival of Britain proga, BRITŲ PAŠTAS išleido
6 rūšių festivalį propoguojančius PAŠTO ŽENK-
LUS, kurių bendra vertė 38 šilingai ir ½ peno. Jų kai
na Kanadoje doleriais 5,70. NORINTIEJI šių pašto
ženklų įsigyti, PRANEŠA savo tikslių adresą ir PINI-
GUS SUMOKA „NL“ ADMINISTRACIJAI. Ženk-
lai užsisakiusiems bus išsiųsti tiesiogiai iš Anglijos.

„NL“ Administracija.

ĮVAIRIŲ MAŠINŲ—KARŲ TAISYMAS IMPERIAL AUTO COLLISION

G. KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį
spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš su-
gedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val.
ryto iki 7 val. vakaro, iššaukiant telefonu JU 4773.
— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. —
— 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

SOTUS ALKANAM PADEK

A/D OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siūnia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus
Europos kraštus, išskyrus SSRs. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.

Pristatymas trunka apie 15—20 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose,
o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

Siuntinys Nr. 12—\$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

1 sv. šokolado

2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 19—\$ 9.95

1 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. šokolado

2 sv. kakavos

4 ½ sv. cukraus

2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 24—\$ 11.50

5 sv. rūkytų lašinių

3 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. deg. kavos

2 sv. kakavos

2 sv. šokolado

2 sv. marmelado

2 sv. sūrio 40% riebi.

Siuntinys Nr. 25

E. 9 sv. kiaulinių tau-

kuų \$ 5.25

C. 15 sv. k. taukų \$ 8.00

Siuntinys Nr. 94

B. 8 sv. bičių med. \$ 5.00

I. 5 sv. margarino \$ 3.70

HAMILTONIEČIŲ DĖMESIUI!

Rašau prašymus, laiškus, darau vertimus iš lietuvių,
vokiečių, rusų į anglų k. Tarpininkauju įvairiais reika-
lais įstaigose, perkant, parduodant nuosavybę etc.

Juozas Valevičius.

285 John N. Hamilton, Ont.

Tel. 7-0002

Kreiptis po 5 val. p. p. ir šešt.

Lietuvis laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,

ŽUKAS ANTANAS

1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que.

Tel. TR 2050, priima pataisymams įvairius laikrodžius.

Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.

Kainos žemesnės kaip kitur. Už pataisymus garantuoja.

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJŲ VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

CAPITOL FURNITURE CO.,

391 St. Catharine St. W. Montreal.

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kitų firmų radio aparatų

ir elektrinių reikmenų. Visi kiti jūsų namų reikmenys.

Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos.

Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. RUSSELL kalba lie-
tuviškai ir yra krautuvėje kasdien.

TEL. LA 8621.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun
Ave., Verdun. YO 3323.

J. Alide Blais, 29—4ieme
Avenue, Ville Lasalle.
TR. 7849.

Rugsėjo 2 d., sekmadienį, visi piknikan!

MONTREAL

PASKUTINĖS GEGUŽINĖS PIKNIKAI

Vasara jau baigiasi. Su ja todėl prašome visus colleg., ne baigsis ir piknikai — gegužinės, todėl kol oras dar palankus, patartina pasinaudoti ir sekmadienį piknikais.

Gegužinių vietos sodas dar bar lūžt aobuoliais. Vis tai yra ribotas mes laukiame Tams ženklai, kad artinasi ruduo. To tos malonaus teigiamo atsakymo iki š. m. rugsėjo 5 dienos.

DAILININKĖ

P. A. TAMOŠAITIENĖ

KLB - LOK POSEDIS
kviečiamas ši penktadienį, rugpj. 31 d., 8 val. vakaro, „N. L.“ redakcijoje.

Prezidiumas.

PRAŠOMA ATSIMINTI,

kad Tautos šventės išvakarėse, rugsėjo 8 d., 7 val. 30 min. Gesu Hall, Bleury 1200, Dramos teatras stato A. Rūko veikalą „BUBULIS ir DUNDULIS“. Šis linksmas vaidinimas visur turi didžiausią pasisekimą.

DAUG IŠVYKŲ Į AMERIKĄ

Daugelis montrealiečių šiemet turojo išvykų į JAV, kur arba svečiavosi, arba praleido atostogas, arba atliko kokius reikalus. Daugeliu lietuviškų vietų aplankė P. Palubinskienė su dukra; New Yorke lankėsi p. Pranevičius su šeima; DLK Vytauto klubo prezidentas p. D. Norkeliūnas su žmona ir dukra lankėsi Worchesterį pas brolių p. Norkeliūną; šiomis dienomis per Toronto išvyko į USA p. Staniulienė. Pp. Motuzai buvo išvykę į laidotuves brolio, kuris mirė JAV. Jiems nuosirdi užuojauta.

LANKĖSI „NL“ REDAKCIJOJE

Viešėdami Montrealy, „N. L.“ redakcijoje lankėsi iš Toronto pp. Pundžių šeima. Seniau buvę montrealiečiai, pp. Pundžiai Montrealy neužmiršta, o šio atsilankymo progą pratešę „NL“ prenumeratą ir spaudos bendrovės „Nepriklausoma Lietuva“ nupirko du šėrus. Didelis pp. Pundžių šeimai aciu.

MONTREALYJE IR APYLINKĖJE GYVENANČIŲ LIETUVIŲ TEISININKŲ DĖMESIUI.

Rugpjūčio 4 d. buvo sušauktas lietuvių teisininkų, gyvenančių Montrealy mieste ir apylinkėje, susirinkimas, kuriame kai kurie teisininkai nedalyvavo. Trijų asmenų: B. Katalaus, K. Butienės ir K. Truskos komisijai pavesta susižinoti su visais Montrealy mieste ir apylinkėje gyvenančiais lietuvių teisininkais ir sušaukti visuotinį susirinkimą skyriaus valdybai ir revizijos komisijai išrinkti.

Komisija mano, kad gali būti lietuvių teisininkų gyvenančių Montrealyje ir apylinkėje, kurių ji nei pavardžių, nei adresų nežino ir jiems rebuso galima asmeniniai pasiūsti rašto.

REIKALINGA NAMŲ ruošai, mergaitė. Atskiras kambarys, vonia, radijas; geroje šeimoje, dirbti kaip mašininkas - spausdinti. Maloniai prašoma pranešti, kas būtų turi arba žino, telefonu: TR 141.

JAUNAS VYRAS ieško kambario be baldų Ville Lasalle arba Verdune. Prašoma pranešti telefonu HE 7920.

VEDUSIŲ PORAI, be vaikų, reikalingas BUTAS Verduno rajone. Maloniai prašoma pranešti, kas būtų turi arba žino, telefonu: TR 141.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

E. D. BALANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

L. A. B. „DAUGAVAS VANAGI“ (latvių

š. m. 2 rugsėjo, sekmadienį, 7.30 vakare, St. Stanislas parapijos salėje 1371 Laurier Ave E., rengia

BALETO KONCERTA

Dalyvauja: Balletmeisteris RUDOLFS SAULE
Baletm. asist. EIZENS MEZULIS,
Prima balerina VALERIJA REKSTINIA
Baleto solistė MARTA SKUJINIA.

Programoje 18 baleto veikalų.

Prie pianino pianistas Voldemars Streimanis.

Programa tęsis 2 valandas.

Ižanga: I — \$ 1.50; II — \$ 1.25; balkone \$ 1.00.

Drabužinė nemokama.

Bilietai gaunami kasoje koncerto dieną.

Ši koncertą išpildo CHIKAGOS LATVIŲ BALETAS.

Menininkai — Latvių Nacionalinės Operos baleto žymiosios pajėgos.

VEDA SKTN. J. BULOTA

VANDREUIL KANADOS SKAUTŲ JAMBOREE.

Mūsų skautų vienetą turi didelį pasisekimą lankytojų tarpe. Jų originališkas stovyklos įsirengimas ir papuošimai patraukia žiūrovus, kuriems paskui mūsų skautai duoda įvairius paaiškinimus bei nupešia mūsų tėvynės dabartinę sunkią padėtį. Kanados ir ypač prancūziškoji Montrealy spauda („La Patrie“, „La Presse“ ir kiti) plačiai aprašo mūsų skautus šioje jamboreje ir įdėjo nuotraukų.

PRANEŠIMAS.

Rugsėjo 2 d., tuojau po pamaldų „Aušros Vartų“ parapijos salėje šaukiamas tėvų susirinkimas, norintį leisti vaikus į šeštadienį lietuvių mokyklą. Bus svarstomi aktualūs švietimo ir auklėjimo reikalai. Taip pat kviečiami ir susirinkimą ir visi Montrealyje gyvenantys mokytojai.

Šeštadieninės lietuvių mokyklos mokytojai.

KLT MONTREALIO SK. PIKNIKO,

įvykusio rugpjūčio 12 d. apyskaita: gauta pajamų 158,78 dol.; išleista 30 dol., „Nepriklausoma Lietuva“ 30 dol. Viso skyriaus kasoje lieka 92 dol.

Skyriaus dėkingas visiems lietuviams, atsilankiusiems į šį pikniką ir parėmusiems loteriją aukomis.

KLT Montrealy sk. V-ba.

IŠVYKA Į PP. BAKANAVIČIŲ VASARVIETĘ

Praėjusį sekmadienį 35 LD D kuopa suruošė tradicinę metinę išvyką už miesto. Ši kartą išvyka buvo pp. Bakanavičių ūkin — vasarvietėn, kurį yra prie Browne Lake, ties JAV siena. Į pikniką atvyko apie 10 mašinų. Įvyko tradicinės vaišės, buvo loterija, grojo pp. Petronio ir Mačionio orkestras ir buvo linksmi šokiai. Kadangi diena buvo graži, tai ir išvyka gražiai pavyko, ypač, kad gamta ten tikrai graži.

Alfonsas Gudas serga ir guoli General Hospital, kame gydomosi ir L. Barauskas. Linkime greit pasveikti.

Pranešimai WINNIPEGIEČIŲ DĖMESIUI!

Rugsėjo mėn. 9 d. 6.30 val. po pietų Lietuvių klubo patalpose, 240 Manitoba Ave, įvyks Tautos Šventės minėjimas.

Visus tautiečius prašome atsilankyti į šią, mums lietuviams, taip brangią šventę. Valdybos įgaliotas sekr. V. Rutkauskas.

PATIKSLINIMAS

1. 30(224)-me „NL“ nr. Tautos Fondo aukų skelbime turėjo būti: Hamiltonas TF surinko aukų 533,21 dol., o ne 53, kaip per klaidą paskelbta.

2. Netikslumas įsibrovė Toronto kronikos žinion. Patikslinama, kad p. M. Leknickienė nedalyvavo pp. Sribiškių vestuvėse, tik dalyvavo bendrame fotografavime.

EKSTRA PRANEŠIMAS HAMILTONIEČIAMS.

Kun. Trakis telegrama pranešė, kad Hamiltono lietuviams evangelikams pamaldos įvyks ne Trinity Church (kaip parašyta 5 pusl. pranešime), bet St. Paul's Church, Gore ir Hughson gatvių kampe.

LAS TORONTO SKYRIAUS PAREIŠKIMAS.

LAS organizacijoje vyksta neskandamai visuomenėje iš-

TORONTO

MEISTERIS p. VAITONIS JAU VANCOUVERY.

Rugpjūčio 22 d. iš Malton aerodromo išskrido Ontario meta kaltę LOK'ui. Šachmatų meistras Povilas Vaitonis dalyvauti Kanados šachmatų pirmenybėse. P. Vaitonis dėkoja torontiečiams ir visiems lietuviams prisidėjusiems prie jo kelionės išlaidų padengimo. Toronte aukomis surinkta 154.50. Iš Winnipeg atsiuntė 5.50.

Sporto klubas „Vytis“ iš savo pusės nuoširdžiai dėkoja visiems šio didelio sportinio įvykio rėmėjams. Sporto Klubas „Vytis“.

REMTINAS SKAUCIŲ PASILINKSMINIMAS.

Rugsėjo 1 d. Toronto skautės-lietuaitės ruošia smagų pasilinksminimą — šokius, kurie įvyks 404 Bathurst salėje. Skautai ne tik kad dirba ir siekia savo skautiškame veikime, kas kilniausia ir gražiausia, bet jie dar padeda ir kitoms organizacijoms, teikdami savo nuoširdžią talką. Todėl, visuomenės, o labiausiai jaunimo pareiga ir šiuos maionių skautų šokius paremti savo gausiu atsilankymu.

LIUDNAS FAKTAS.

Iš LOK'e priklausančių organizacijų atstovų tenka girdėti, kad šiais metais LOK'as nesirūpino lietuvių skyriaus įrengimu Toronto Nacionalinėje parodoje, kaip tautinė grupė, nedalyvaus.

Šaukė spėliojimą, todėl padėčiai nušviesti prašome gerbiama p. Redaktorių patalpinti Jūsų vedamame laikraštyje šį mūsų pareiškimą.

1. LAS nėra asmeninė, o visuomeninė organizacija ir nėra vienas narys jos negali naudoti savo asmeniniams reikalams.

2. Organizacijos statutą yra priimtas organizacijos visuomenės daugumos ir tik tokia tvarka gali būti keičiamas.

3. Nė vienas narys negali organizacijos vardą savintis kaip asmeninę nuosavybę ir jos vardu veikti kaip jam patinka.

Kadangi šiai tiesai prieštaravo Kanados vietininkijos vice pirmininkas St. Jakubickas — saualiaudamas lauzė organizacijos statutą ir programą, stengėsi įgyvendinti vadizmo principus, todėl ir kilo organizacijoje nesantaika. Jakubickas su teisėtomis skyr. ir vietininkijos valdybomis nesiskaitė. Reikalavo iš narių statute nenumatytų mokesčių ir kai nenumatytas tokias mokesčius rinko. Narius, nesumokėjusius jo reikalaujant mokesčių, be skyriaus valdybos žinios savavališkai šalino iš organizacijos. LAS organizacija siekė paversti voldemarininkų lageriu. Vietininkijos valdybos nariui p. Miliauskui perspėjus, kad atgyventos idėjos neprigys, pareiškė, „Vyriausia valdyba greitai viešai deklaruos, kad LAS yra ta pa-

ti voldemarininkų organizacija“.

Toronto skyr., įsvarstęs padėtį, nutarė Jakubicko veiksmus skaityti griaunančiais ir organizaciją ir ji iš skyriaus narių pašalino. Š. m. rugpjūčio mėn. 10 d. visuotinis nepaprastasis susirinkimas priėmė rezoliuciją organizacijos padėties reikalui. Jakubicko įsteigtas Toronto kitas LAS skyrius, kaip smurto veiksmas prieš teisėtai veikiantį Toronto skyr., skaitomas nelegaliu.

LAS turi galutinai atsispalaiduoti nuo visų buvusių ir esančių vadistinių organizacijų. LAS veiks turi būti glaudžiai derinama su demokratiškai galvojančia lietuviška visuomenė ir demokratiškomis organizacijomis, kovojančiomis dėl Lietuvos laisvės atstatymo. Ja Kubicko išsiutintą raštą, reikalaujantį išnarių statute nelegalių. Vietininkijos valdybų numatytų mokesčių skaityti bos pirmininkas tame rašte savo parašą rašytiškai atšaukė. visi nariai skaitosi pilnateisiais ir toliau. Nariai, kurie nepakeldami buvusio vadizmo principų, išstojo — prašomi grįžti į organizaciją.

1951 m. rugpjūčio mėn. 10 d. Dr. Barkauskas, Baziukaitis ir V. Venskis.

Nepap. visuotinio susirinkimo prezidiumas.

Pr. Berneckas, A. Tamošaitis, Bumeistras ir Jurksaitis.

Toronto skyr. valdyba.

Gydytojas DR. ALEKSAS VALADKA

pradėjo medicinos praktiką 506 Annette St. (prie Runnymede St.), Toronto. Liganius priima pagal susitarimą. Telef. MU 9959.

Imigracijos (darbo, buto garantijų sudarymas), nuosavybės perdavimo, paskolų parūpinimo, palikimų, pilietybės ir kiti reikalai. — Atstovavimas teismuose ir įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai ir nuorašai. — Visokeriopos informacijos. — Gynimas lietuvių interesų Kanadoje ir kitose valstybėse atliekamas pri-tyrusių teisininkų ir kalbininkų, studijavusių Amerikos ir Europos universitetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

TEISINĖS - KALBINĖS PAGALBOS BIURAS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880